

Nr. 36 (846) www.lyberti.com Joi, 12 septembrie 2019

LIBERTATEA

CUVÂNTULUI

Ion SURUCEANU:
**„Cernăuții, perla mea
de vis, unde revin
ca la mine acasă”**

► pag. 8

CURS VALUTAR MEDIU LA ZIUA DE 11 SEPTEMBRIE 2019

1 RON – 5 GRN. 82 COP.

1 USD – 24 GRN. 98 COP.

1 EUR – 27 GRN. 54 COP.

1 RUB – 0 GRN. 38 COP.

1 MDL – 1 GRN. 40 COP.

Tratamentul bolilor de inimă, gratuit din 2020

Începând cu anul 2020, în sistemul de sănătate vor avea loc o serie de schimbări. Potrivit Serviciului Național de Sănătate, tratamentul accidentelor vasculare și atacurile de cord vor fi gratuite. Cheltuielile legate de tratamentul acestor afecțiuni vor fi suportate de către Bugetul statului. Pentru fiecare caz de accident vascular se alocă câte 19.500 de grivne, iar în cazul atacurilor de cord – 15.800 de grivne.

De asemenea, cheltuielile legate de nașterea unui copil în maternitate vor fi suportate de buget. La fiecare naștere se alocă 8.500 grivne. „Aceste servicii vor fi complet gratuite pentru cetățenii ucraineni, pentru că au plătit deja pentru asistența medicală din impozitele lor”, se menționează într-un comunicat al Serviciului Național de Sănătate. Lista completă a serviciilor medicale gratuite va fi făcută publică după aprobarea Bugetului pentru anul viitor. Serviciile de asistență medicală gratuită vor fi disponibile numai la solicitarea medicului.

De menționat că Serviciul Național de Sănătate se află sub autoritatea Ministerului Sănătății. Acest Serviciu administrează fondurile publice direcționate spre rambursarea costului medicamentelor în cadrul programului „Medicamente accesibile”, achiziționarea de medicamente și furnizarea de servicii medicale garantate de stat.

Sinăuți, un sat cu oameni gospodari și pricepuți la toate

În lipsa locurilor de muncă de viitor, lumea pleacă cu dușul peste hotare în căutarea și a oricăror perspective clare

unei vieți mai bune. Frumoasele sate bucovinene rămân cu casele pustii, unde lumina se aprinde doar de Paști și în timpul Sărbătorilor de iarnă. De regulă, pleacă femeile, mai ales în Italia. Acasă rămân bărbații, care au grijă de gospodărie, de copii și grădină.

Zilele trecute l-am găsit pe domnul Miroslav Stașescu din Sinăuți (raionul Hliboca) la o îndeletnicire mai puțin caracteristică bărbaților. Trudea de zor la pusul murăturilor pentru iarnă. Soția Tamara e plecată de câteva luni la muncă în Italia, iar Miroslav a devenit concomitent tată și mamă pentru cele două fiice. Andreea e studentă în anul întâi la Facultatea de Limbi Străine din Cernăuți, iar mezină, Antonella, învață în clasa a cincea la școala locală. „Soția e plecată doar pentru două luni. În septembrie revine acasă. Are serviciu bun în sat, iar în Italia

îngrijește de un bătrân neputincios”, spune tânguios Miroslav. „Este o situație caracteristică pentru fiecare sat de la noi. În fiecare familie e plecat cineva peste hotare. În Italia, Portugalia, Spania sau în alte țări. Multe case rămân pustii și nu are cine să lucreze pământul”, adaugă Miroslav. Rămas singur, cu toate grijile gospodăriei pe umeri, Miroslav spală, face curățenie și le poartă de grijă celor două fiice. „Anul acesta avem roadă bună în grădină. Ceapa am săpat-o și acum stă în pod. Am secerat porumbul și am cules cartofii. Au rodit bine roșiile și acum pregătesc murăturile pentru iarnă. Până la urmă, bărbații sunt cei mai vestiți bucătari din lume”, spune Miroslav, mândru peste măsură de calitățile sale culinare.

Peste câteva zile trebuie să-i apară soția Tamara și soțul grijuliu își dorește ca toate

treburile gospodăriei să fie în regulă. „Mare păcat că lumea e nevoită să caute o bucată de pâine printre străini. Multe familii se distrug, iar în sat de la an la an se nasc mai puțini copii. Până la urmă, în viață nu contează doar banul. Copiii au nevoie de dragostea ambilor părinți și aceasta înseamnă o familie fericită și împlinită”, vorbește cu înțelepciune Miroslav. Peste câteva zile se va întâmpla un eveniment fericit în familia Stașescu din Sinăuți. Toți membrii familiei se vor aduna în jurul unei mese de sărbătoare prilejuate de revenirea mamei acasă. Miroslav se gândește acum la meniul mesei din care nu vor lipsi sarmalele tradiționale, friptura și alte delicatete gastronomice, servite alături de pătlăgelele roșii murate de însuși gospodarul casei. Evident, nu va lipsi stropul de țără și voia bună.

Frați români, nu vă lăsați!
La „Libertatea Cuvântului” vă abonați!
Continuă abonarea pentru a doua jumătate a anului 2019

Buletinul meteo

Joi 12 septembrie	Vineri 13 septembrie	Sâmbătă 14 septembrie	Duminică 15 septembrie	Luni 16 septembrie	Mărti 17 septembrie	Miercuri 18 septembrie
MÎN. MĂXC. +13° +26°	MÎN. MĂXC. +17° +25°	MÎN. MĂXC. +15° +21°	MÎN. MĂXC. +11° +19°	MÎN. MĂXC. +9° +20°	MÎN. MĂXC. +10° +26°	MÎN. MĂXC. +11° +14°

Pagină realizată de Romeo CRĂCIUN

Revizuirea Constituției și când va fi legalizată dubla cetățenie în Ucraina?

Obținerea unui pașaport străin reprezintă o oportunitate de a pleca legal la muncă în străinătate, iar numărul cetățenilor ucraineni care caută o viață mai bună în statele UE este în creștere constantă. Odată cu inaugurarea Președintelui Zelenskiy, tema dublei cetățenii a devenit din nou subiect de dezbatere publică. În cadrul discursului inaugural din 20 mai 2019, Președintele nou ales a cerut ucrainenilor din întreaga lume să se întoarcă în Ucraina. El a subliniat că este pregătit să acorde cetățenie „oricui dorește să se implice în construirea unei Ucraine puternice și de succes”. Anterior, ex-ministrul de Externe, Pavlo Klimkin, recunoștea că Ucraina are nevoie de discuții pe tema dublei cetățenii. Excepție fac doar deținătorii de pașapoarte rusești.

Vladislav Telky, expert din cadrul Centrului Ucrainean pentru Dezvoltare Socială, explică pentru Etcetera.ua că chestiunea acordării cetățenilor ucraineni a pașapoartelor maghiare, românești și rusești urmează să fie reglementată la nivel legislativ. „Ucraina nu recunoaște dubla cetățenie. În conformitate cu legislația actuală, cetățenii ucraineni care au dobândit cetățenia altei

țări, trebuie să renunțe la cea ucraineană. Cu toate acestea, niciunul dintre actele juridice nu obligă o persoană să notifice serviciul de migrație despre obținerea unui pașaport străin”, spune Vladislav Telky. Potrivit expertului, legalizarea dublei cetățenii este relevantă în ceea ce privește consolidarea relațiilor cu diaspora ucraineană. Actualmente ucrainenii din străinătate trebuie să renunțe la alte cetățenii pentru a deveni cetățeni ucraineni, iar aceasta nu este o perspectivă atractivă pentru acei cu pașaport american sau canadian. Telky subliniază că legalizarea dublei cetățenii în Ucraina este strâns legată de problemele de securitate națională. El a amintit că în Țările Baltice, unde locuiesc mulți ruși, cetățenia dublă este interzisă din considerente ce țin de securitatea națională și pericolul obținerii de pașapoarte rusești de către minoritatea națională rusă din Letonia și Estonia. „Deși dezbaterile privind posibilitatea recunoașterii dublei cetățenii sunt relevante în contextul cooperării Ucrainei cu țările occidentale, nu trebuie să uităm de pericolele care pot apărea odată cu obținerea de către compatrioții noștri a cetățeniei

ruse”, spune Vladislav Telky. De menționat că anterior parlamentarul ucrainean Viktor Baloga, originar din regiunea Transcarpatia, a declarat că este convins că Volodymyr Zelenskiy va propune în curând o lege privind legalizarea dublei cetățenii

pentru ucrainenii care au obținut cetățenia țărilor UE. El a menționat că există multe persoane cu două pașapoarte, de aceea este necesar ca această chestiune să fie reglementată legislativ și în conformitate cu prevederile Constituției.

Impozitul militar poate fi anulat în Ucraina

Șeful Biroului Prezidențial, Andrii Bogdan, a declarat că în cazul unei creșteri economice în Ucraina va fi anulat impozitul militar obligatoriu. Drept urmare, salariul mediu poate crește cu aproximativ 150 de grivne.

De menționat că în acest an ucrainenii angajați în câmpul muncii urmează să achite aproximativ 20 miliarde de grivne impozite militare. Doar în prima jumătate a anului au fost achitate 10,4 miliarde de grivne din veniturile declarate. Banii colectați din impozitul militar reprezintă aproximativ o zecime din bugetul anual destinat apărării și securității țării. „Dacă bugetul țării va crește și economia se va dezvolta, taxa militară poate fi anulată. În al doilea trimestru al anului curent PIB-ul a crescut cu 4,7%, ceea ce reprezintă un record pentru ultimii ani”, a spus Andrii Bogdan.

Reamintim că în anul 2014 Rada Supremă a aprobat un proiect de lege privind introducerea temporară a unui impozit militar de 1,5% din venit, pentru finanțarea forțelor armate, în condițiile în care Ucraina cheltuiește sume uriașe în lupta cu separatiștii din Estul țării. Impozitul prevede colectarea a 1,5 la sută din veniturile persoanelor fizice, inclusiv salarii, bonusuri, plăți compensatorii, premii de la loterii și câștiguri de la jocurile de noroc.

0 femeie din India a născut gemene... la 73 de ani! Ce vârstă are tăticul?

O femeie din India a născut gemene la 73 de ani, devenind cea mai bătrână mamă din lume. Erramatti Mangayamma a declarat că a așteptat aproape 60 de ani să aibă copii cu soțul ei, Rajarao, în vârstă de 82 de ani. Cei doi sunt căsătoriți de 57 de ani. Proaspăta mămică a născut două fete gemene, prin cezariană, la Spitalul Ahalya, din sudul statului indian Andhra Pradesh. „A fost găsită însărcinată în ianuarie. Nu au existat complicații de sănătate. Fiecare copil cântărește aproximativ două kilograme și ambii bebeluși sunt sănătoși. Nu cred că va avea probleme majore de sănătate în perioada de după naștere. Cu toate acestea, nu poate alăpta bebelușii”, a spus doctorul Umasankar, de la Spitalul Ahalya. Soțul femeii, Sitarama Rajarao, a declarat că „suntem incredibil de fericiti”. Dacă s-ar întâmpla ceva cu ei, din cauza vârstei înaintate, cei doi soți se bazează pe... Dumnezeu. „Nimic nu este în mâinile noastre. Orice ar trebui să se întâmple se va întâmpla. Este totul în mâinile lui Dumnezeu”, a spus soțul femeii. Se crede că Mangayamma a devenit cea mai bătrână mămică din lume. Cea mai în vârstă mămică anterioară era o altă femeie indiană, Dalijinder Kaur, care la 70 de ani a născut un băiat.

Testările externe și ratingul școlilor românești

În fiecare an, în baza rezultatelor testelor externe sunt formate ratingurile școlilor. S-ar părea că este unul dintre cele mai obiective criterii, dar nu e tocmai așa.

Recent au fost publicate ratingurile celor 215 școli medii din raioanele regiunii noastre, în afară de cele din orașul Cernăuți, incluse într-o listă aparte. Și iarăși, ca și în anul precedent, școlile cu limba română de predare se află în coada clasamentului. Pe ultimul, al 215-lea loc, s-a plasat Școala medie „Grigore Nandriș” din Mahala, raionul Noua Suliță. Cu o treaptă mai sus se

află Școala medie din Igești, ea fiind depășită de Școala din Pătrăuți de Sus și Școala medie nr. 1 din Crasna – toate din raionul Storjineț. Locul 209 i-a revenit Școlii medii din Ostrița-Mahala, raionul Noua Suliță, locul 208 – Școlii medii din Ropcea, raionul Storjineț, locul 207 – Școlii medii din Opișeni, raionul Hliboca, locul 205 – Școlii medii din Ostrița, raionul Herța, locul 196 i-a revenit Școlii medii din Molnița, raionul Herța, locul 195 – Școlii medii din Hrețca, raionul Herța.

Dar și în primele o sută de școli din lista ratingului sunt și instituții de învățământ cu limba română de predare. Cea mai înaltă treaptă, pe care

a urcat o școală românească, este a 33-a, deținută de Școala medie din Bălcăuți, raionul Noua Suliță. Pe locul 47 s-a clasat Școala medie din Dranița, același raion și din aceeași Comunitate Teritorială Unită – Mămăliga. Școlii din Sinăuți de Jos, raionul Hliboca, i-a revenit locul 62, Școlii de la Dinăuți – locul 68, Școlii medii „Ion Vatamanu” din Costiceni – locul 75, Gimnaziului „Ion Neculce” din Boian – locul 76 (toate aceste instituții de învățământ fiind din raionul Noua Suliță). Încă două locuri din prima sută – 88 și 96 – le-a revenit școlilor din Suceveni și respectiv din Tereblecea, raionul Hliboca.

Cum a rămas Școala fruntașă din Bălcăuți fără statut de instituție de învățământ mediu general

Școala din Bălcăuți al doilea an la rând se numără printre cele mai bune școli cu limba română de predare. La anul viitor, ea în genere nu va figura într-o asemenea listă, deoarece și-a pierdut statutul de școală medie și absolvenții ei nu vor susține testele externe independente.

– Am rămas fără elevi în clasele

a zecea și a unsprezecea, comunică directorul școlii respective, dl Oleg Boloban. În clasa a zecea au rămas numai patru elevi și, conform legii educației, nu poate fi formată o clasă. În clasa a unsprezecea din zece elevi, de asemenea, au rămas câțiva – în decursul verii părinții au retras documentele de la școală.

Domnul Oleg Boloban e în func-

ția de director timp de zece ani și a făcut următoarea constatare:

– Cu zece ani în urmă Școala de la Bălcăuți era frecventată de 173 de elevi. Anul trecut numărul lor a fost de 80, deci, a scăzut în jumătate. Dacă nu demult, cu doi ani în urmă, am luptat ca școala noastră să-și păstreze statutul de școală medie și să nu fie filială a Școlii de

bază din Mămăliga, propunere nelegitimă care ni se impunea, acum în mod legitim am rămas fără acest statut. Nu este numărul minim de elevi pentru formarea claselor, clasele nu sunt formate. Desigur, o astfel de situație s-a răsfrânt negativ asupra dispoziției pedagogilor, care se străduiesc să le dea elevilor cunoștințele necesare.

Migrează și absolvenții, și cadrele didactice

Școala din Opișeni, după cum am menționat mai sus, se află la sfârșitul listei ratingurilor.

– O astfel de listă pentru unii funcționari din învățământ poate servi drept motiv argumentat de a critica nivelul de instruire în școlile românești, remarcă directorul instituției date, dl Nicolae Bodnariuc. Însă nu-i chiar așa. În școlile noastre se face carte, funcționează cercuri, se desfășoară o activitate extrașcolară interesantă. Unii

elevi de ai noștri sunt antrenați la săpături arheologice, studiază istoria meleagului natal. Deci, se fac lucruri frumoase.

– Am observat, continuă domnul director, că în ultimii cinci ani a scăzut numărul absolvenților care susțin testele externe independente. Anul acesta din 25 de absolvenți ai noștri numai unul își continuă studiile la instituție de învățământ superior. În 2018 am avut 2 studenți, în 2016 – 5. Expli-

cația se află la suprafață. Părinții absolvenților, ba chiar și ei înșiși, judecă în felul următor. La ce bun să plătim până la 30 mii de grivne pe an, când după absolvirea universității sau a institutului nimeni nu este garantat că va avea loc de lucru. Iar dacă și găsește loc de lucru, salariul este mizer. Nu există o perspectivă clară pentru tinerii specialiști, de aceea și scade interesul lor față de învățământ. În cazul dat pedagogii sunt dezar-

mați. Nu au argumente convingătoare ca să-i impună pe elevii din clasele superioare să învețe cu sârguință.

Cum se procedează la noi în sat? Elevii au absolvit școala și au plecat peste hotare, la părinții care lucrează acolo. Pleacă și băieți, și fete. Anul acesta au plecat în țări străine și patru elevi de-ai noștri după absolvirea clasei a noua.

Migrația s-a răsfrânt și asupra colectivului școlii din Opișeni.

– Se duc la câștig și tinerii pedagogi, constată domnul Nicolae Bodnariuc. Avem locuri vacante, dar nimeni nu se grăbește să se

angajeze în câmpul muncii pedagogice. În ultimii cinci ani vreo 15 tineri de-ai noștri au absolvit facultăți prestigioase, dar numai unul a venit să lucreze la școală.

– Totuși, funcționarii care dirijează cu testele externe independente au ținut cont de observațiile sau de doleanțele din partea școlilor pentru minoritățile naționale, a accentuat directorul de la Opișeni. Pentru absolvenții acestor școli a fost coborât puțin nivelul minim obligatoriu. Și iată din 25 de absolvenți ai noștri din anul curent, 19 au depășit acest prag de trecere.

Interes scăzut față de știința de carte

Interesul scăzut al elevilor față de învățatură a fost confirmat și de directorul Școlii medii nr.1 din Ciudei, raionul Storjineț, dl Radu Petrașescu.

– Este foarte greu să-i impui pe elevi să învețe, fiindcă mulți nu văd în aceasta nici o perspectivă pentru sine, afirmă domnul Radu Petrașescu. Pentru ei este o noțiune concretă câștigul părinților lor, aflați peste hotare. Și mai văd că specialiștii care rămân în Ucraina au salarii mici și le vine greu să-și întrețină familiile. În al treilea rând, gradul de pregătire a elevilor lasă de dorit. În clasele superioare rămân elevi foarte slabi și ei nu pot susține testele externe independente. De aceea și școlile noastre întrunesc un număr mic de puncte.

În opinia directorului Radu Petrașescu, nu se observă un interes mare și din partea părinților. Pe mulți dintre ei nu-i interesează reușita odraslelor lor. Ei știu că după absolvirea școlii din sat copiii lor vor lua calea spre apus, în alte țări unde vor găsi locuri de muncă mai bănoase.

Toate aceste fenomene se desfășoară pe fondul reformei învățământului în Ucraina. Se vorbește la tot pasul despre „noua școală ucraineană”. Reforma care schimbă eficiența învățământului trebuie susținută, însă perspectiva ei depinde de perspectiva absolvenților școlilor, incluse în acest proces. Dacă tinerii nu vor avea în țară locuri de muncă și posibilități pentru o viață decentă, nu va fi în preț gradul de pregătire profesională a lor, asemenea reforme sunt sortite eșecului.

Femeie jefuită de consăteanul său minor

O femeie în vârstă de 26 de ani din localitatea Marșinți, raionul Noua Suliță, a alertat poliția și a declarat că din casă i-a dispărut o sumă de bani. După ce au stat de vorbă cu reclamanta și au prelucrat cercul de persoane care puteau fi complice la această faptă, colaboratorii sectorului de Poliție penală din cadrul SR de Poliție Noua Suliță au constatat că banii din casa femeii au fost furați de consăteanul ei minor în vârstă de 14 ani. Tânărul a mai avut antecedente penale pentru infracțiuni analogice. În timpul discuției cu polițiștii minorul și-a recunoscut fapta. Colaboratorii organelor de drept au sustras de la tânăr banii furați. În prezent au loc unele proceduri prejudiciare.

Accident mortal la Crasna

Un băiat de opt ani a murit tragic după ce cvadricicluul său a fost lovit de o mașină, la volanul căreia se afla un localnic de 21 de ani. Polițiștii sosiți la fața locului au stabilit că băiețelul a ieșit brusc de pe o stradă adi-

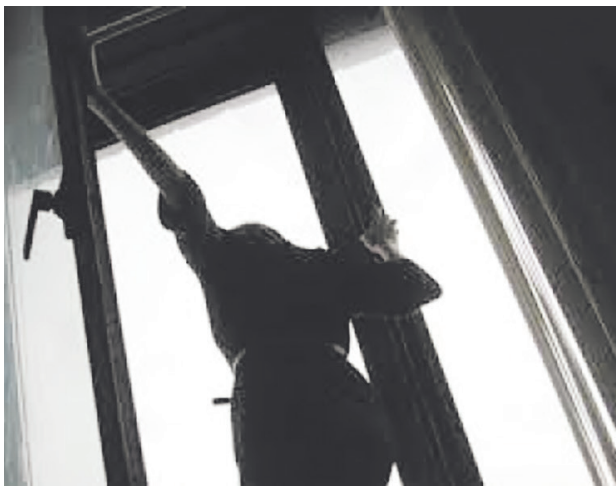
acentă și nu a fost observat de șoferul mașinii. Oamenii legii au mai constatat că bărbatul aflat la volanul mașinii se deplasa în stare de ebrietate. Potrivit martorilor teribilului accident, automobilul se deplasa cu depășirea vitezei

admisibile. În urma traumelor primite în urma impactului minorul a murit la locul tragediei. Poliția a demarat o anchetă și a fixat mai multe expertize pentru elucidarea tuturor circumstanțelor teribilului accident.

O fată de 19 ani și-a pus capăt zilelor

O tânără în vârstă de 19 ani a murit tragic, sărind de la etajul nouă al blocului în care locuia. Tragica întâmplare s-a produs pe strada Eroilor de la Kruty din centrul regional. Surse polițienești au confirmat faptul sinuciderii. Deocamdată nu sunt clare motivele care au condus la acest sfârșit fatal. Organele de drept încearcă să clarifice toate circumstanțele tragice întâmplări. Corpul a fost transportat pentru efectuarea expertizei medico-legale.

La volan cu acte false

Polițiștii din ținut au depistat patru conducători auto cu acte false. În majoritatea cazurilor șoferii se deplasau cu permisuri de conducere contrafăcute sau expirate. Șoferii respectivi nimereau în vizorul patrulilor poliției pentru încălcarea regulilor de circulație rutieră. Unul dintre șoferii reținuți a prezentat, în genere, permisul de conducere ce aparținea altei persoane. Încă un șofer a prezentat acte necorespunzătoare. În timpul verificării actelor, polițiștii au constatat că acesta era privat de mai mult timp de dreptul de a conduce un mijloc de transport. Permisul i-a fost reținut pentru că se deplasa la volan în stare de ebrietate. Omul nu s-a pierdut cu firea și a „împrumutat” permisul fratelui său.

Tunel săpat în zona de graniță pentru transportarea țigărilor

Grănicerii ucraineni au descoperit un tunel neterminat, care a fost săpat cu scopul trecerii țigărilor de contrabandă de cealaltă parte a frontierei. Comunicația de sub pământ are lungimea de circa zece metri și a fost descoperită în zona Punctului de trecere și control „Tereblecea”. La o distanță relativ mică au fost descoperite alte materiale pentru construcția comunicației subterane, în special așa cu care urma să fie trasă marfa de cealaltă parte a graniței. În zorii zilei următoare grănicerii i-au reținut pe doi locuitori ai raionului, care au venit să continue lucrările de construcție a viitorului canal de contrabandă. În autovehiculul lor cu numere de înmatriculare poloneză a fost găsit și inventarul necesar. Pentru fapta comisă bărbatii vor fi nevoiți să răspundă în fața legii.

Polițist reținut pentru solicitare de mită

Colaboratorii organelor de drept din ținut au documentat cazul solicitării de mită de către un inspector al unui sector teritorial de reacționare din cadrul Poliției de patrulare din ținut. În comunicatul emis se arată că acesta ar fi cerut șapte mii de grivne. În schimbul acestei sume de bani polițistul ar fi promis soluționarea problemei răspunderii administrative, la care urma să fie tras

un șofer pentru deplasarea la volan în stare de ebrietate și căruia urma să-i fie restituit permisul de conducere retras. Polițistul a fost reținut în baza articolului 208 al Codului de Procedură Penală al Ucrainei. Organele de drept au demarat o procedură în baza articolului 368 al Codului Penal al Ucrainei. Suspectul a fost plasat sub strajă cu posibilitatea de a depune un amanet.

Agresorul va fi condamnat

Procuratura locală din Cernăuți a transmis în judecată actul de învinuire referitor la un locuitor de 25 de ani al raionului Vijnița, care, în luna iulie a anului curent, a agresat-o în plină stradă pe o locuitoare a centrului regional. În comunicatul Procuraturii se arată că incidentul s-a produs pe timp de noapte și că agresorul a încercat s-o jefuiască pe fată. Acesta

s-a năpustit ca din senin asupra ei și a început s-o bată. La strigătul victimei au alergat trecătorii neindiferenți, care l-au împiedicat pe bărbat să-și ducă la bun sfârșit fapta nedemnă. Acesta a fugit de la locul crimei și un anumit timp a fost căutat de poliție. Pentru cele comise el riscă să fie privat de libertate pe un termen de la patru la șase ani.

Cum trebuie amenajată corect odaia școlarului

A început un nou an școlar și e timpul să mai aruncăm o privire în odaia copilului să vedem ce trebuie de schimbat, de amenajat. Cu vârsta, el are alte necesități, dar și noile tendințe în modă își spun cuvântul.

Dormitorul este universul copilului, locul unde își petrece cel mai mult timp, se joacă, se odihnește, își face temele. Însă, pe măsură ce cresc necesitățile copilului, unele obiecte de mobilier trebuie să dispară, altele să le ia locul sau să se transforme. Un pătuț, un dulap pentru haine și un spațiu de joacă, cu sertare aferente în care să-și țină jucăriile, pot fi suficiente pentru un copil până la șapte ani. După această vârstă, odată cu începerea școlii, în peisaj trebuie să intre și biroul, scaunul, locul pentru depozitarea rechizitelor. Locul de joacă devine loc de studiu, iar

sertarele cu jucării devin rafturi de bibliotecă. Iată ce condiții trebuie să îndeplinească dormitorul unui școlar pentru a fi cât mai plăcut, mai odihnitor, iar copilul să se simtă cât mai confortabil atunci când își face temele.

* Odaia unui copil trebuie împărțită în 4 zone: spațiul de odihnă, cu patul în care doarme, spațiul cu dulapul de haine, rafturi pentru păstrarea lucrurilor, zona de studiu.

* Este nevoie de un birou așezat în dreptul geamului, pentru a avea mai multă lumină naturală, cu rafturi și sertare în care să-și pună cărțile și caietele în ordine, un scaun confortabil, o veioză cu lumină caldă, reglabilă ca intensitate, care să vină din partea stângă.

* Lumina artificială nu trebuie concentrată într-un singur punct (o lustră agățată de tavan), ci mai multe, care să lumineze locurile unde copilul își petrece timpul.

* Optați pentru mobilier multifuncțional, care „crește” odată cu copilul, se transfor-

mă, se adaptează. Materialele trebuie să fie trainice, de calitate, să ofere confort și siguranță. Pentru birou, alegeți culori deschise, astfel încât să fie luminos, scaune rotative, polițe suspendate, rafturi asimetrice, folosiți din plin decorațiunile. Personalizați spațiul, iar el va deveni ca o poveste.

* Culoarele generale ale odăii școlarului variază în funcție de temperamentul copilului. Alegeți nuanțe calde (verde deschis, albastru deschis) dacă e mai hiperactiv, sau nuanțe mai vesele (roz deschis, portocaliu, galben) dacă e o fire mai apatică. Oricum, culorile trebuie să fie pale, odihnitoare, fiind vorba, totuși, de un dormitor. Un spațiu în care sunt îmbinate prea multe culori și materiale distrage atenția copilului, îi creează dificultăți de concentrare și îl poate face dezordonat.

* Dacă aveți doi sau mai mulți copii, le puteți amenaja un dormitor comun, doar dacă diferența de vârstă dintre ei nu este mai mare de doi ani. Dacă diferența de vârstă e mai mare, fiecare are propriul program de somn, de joacă. Dacă copiii sunt de sex opus, ideal e ca, atunci când încep școala, să aibă odăi separate.

Dacă sunt de același sex, pot împărți dormitorul, acest aspect fiind chiar benefic, deoarece vor învăța unul de la altul, se vor obișnui să se ajute, să se tolereze.

* Chiar dacă sunt la școală, nu uitați că cei mici sunt totuși copii și au nevoie și de joacă, de relaxare. Odăile trebuie adaptate pasiunilor lor.

• E bine de știut!

Hrișca – sursă excelentă de magneziu, potasiu, fier și vitamine

Hrișca este o cereală care seamănă cu grâul și face parte din familia Polygonaceae. Provine din Asia, dar se cultivă și în Europa și America de Nord. Hrișca conține potasiu, iod, fosfor, fier și vitamine. Hrișca ajută nu numai la slăbit, ci dietele cu hrișcă reușesc să reducă riscul de apariție a hipertensiunii arteriale. Nutriționiștii recomandă includerea acestui aliment în dieta personală ca parte a unui stil de viață sănătos.

Hrișca este o sursă bună de magneziu. În plus, sunt studii care susțin că hrișca poate avea rolul de a reduce nivelul de glucoză din sânge. Fiind o sursă bogată și în fibre, contribuie la facilitarea digestiei și poate suprima și senzația de foame, fiind ideală în curele de slăbire. Un alt beneficiu pe care îl aduce con-

sumul de hrișcă este acela de detoxifiere a organismului. Nu în ultimul rând, hrișca este numită în termeni populari alimentul creierului, deoarece se pare că poate îmbunătăți memoria. De asemenea, hrișca este benefică și persoanelor cu diabet zaharat, deoarece sunt studii care susțin că poate contribui

la menținerea nivelului scăzut de glucoză din sânge. Hrișca contribuie la reglarea metabolismului și consumul regulat duce la reducerea acumulării de țesut adipos.

Iată cum poți pierde până la 10 kilograme în 2 săptămâni cu hrișcă:

Hrișca se prepară în felul următor: seara, se pune într-un vas un pahar de hrișcă peste care se toarnă un pahar de apă fiartă. După 5 minute, se strecoară hrișca și se mai toarnă din nou aceeași cantitate de

apă. Se lasă compoziția în paharul acoperit cu o farfurie până dimineața. Ziua hrișca se consumă. În plus, se cere de băut un litru de kefir.

Atenție! Specialiștii spun că seara, ultima masă trebuie să fie alcătuită tot din hrișcă, dar în timpul zilei se poate consuma un fruct pe zi, maximum două, dar nu banane și struguri. De asemenea, ultima masă, seara este bine să fie servită cu 4 ore înainte de culcare. Se spune că această dietă are și rolul de a detoxifia organismul de toxine.

• Gătiți gustos împreună cu noi!

Ciuperci umplute cu hrișcă
Hrișca era unul dintre alimentele de bază pe bătrânul continent european, înainte de a fi adus și răspândit orezul. Bogată în vitamine, proteine, carbohidrați, minerale și fibre, hrișca poate fi gătită în nenumărate feluri și asociată cu aproape orice fel de ingrediente.

Ingrediente: 2-3 linguri de boabe de hrișcă, 500 g de ciuperci, un dovlecel, un ardei capia sau un gogoșar și roșii, 200 g brânză de Olanda, 50 g unt, condimente, în funcție de preferințe.

Preparare. Mai întâi se spală și se curăță bine ciupercile, după care se pune la fiert hrișca. În timp ce hrișca fierbe, se taie dovlecelul cubulețe cât mai mici și ardeiul la fel. După aproximativ cinci minute de fiert, hrișca se scurge de apă, iar apoi se pune într-un alt vas, alături dovlecelul tăiat și de ardei, iar deasupra se adaugă, după gust, sare, piper și busuioc sau rozmarin. Apoi, se trece la umplerea ciupercilor cu această compoziție. Ciupercile umplute se pun într-o tavă unsă cu puțin unt, iar deasupra fiecărei ciuperci se adaugă o felie de roșie și o bucățică de brânză, care, topindu-se, oprește umplutura să iasă din ciuperci. Tava se dă la cuptor la foc mic pentru o jumătate de oră. Se servesc cu friptură.

Legume cu hrișcă

Ingrediente: 200 g hrișcă, 2 cepe, 2 morcovi, ciuperci, 2 ardei, o țelină mică, câțiva câței de usturoi și o legătură de pătrunjel, sare, piper.

Preparare. Mai întâi se lasă hrișca la înmuiat câteva ore. Apoi, se taie ceapa mărunt

și se pune într-o tigaie la foc mic timp de aproximativ două-trei minute, timp în care se rad morcovii și țelina, se mărunțesc ciupercile și se toacă ardei. Se adaugă legumele lângă ceapă și se mai lasă 2-3 minute. Apoi se adaugă și hrișca, împreună cu usturoiul tăiat cât mai mărunt și se lasă încă 5 minute. La sfârșit, se adaugă și pătrunjelul tocat mărunt.

Ardei umpluți cu hrișcă și legume

Ingrediente: 200 g hrișcă, 10 ardei, 1 ceapă, 2 morcovi, o țelină mică și un sfert de litru de bulion, pătrunjel, sare și piper.

Preparare. Se pune la înmuiat hrișca, se taie ceapa și se curăță de semințe și cotor ardei, după care se dau prin răzătoare morcovii și țelina. Se pune ceapa tăiată mărunt la călit, după care se adaugă pe

rând ardeiul tocat, morcovii și țelina date pe răzătoare. Se lasă la foc mic timp de cinci minute, după care se adaugă și hrișca, pătrunjelul mărunt și se mai lasă aproximativ două minute. Apoi, cu compoziția obținută se umplu ardeii și se așează într-o tavă, se toarnă bulionul și apă fierbinte și se dă la cuptor pentru 40 de minute.

Poftă bună!

Rubrică susținută de Tatiana CARLAȘCIUC

Ion SURUCEANU: „Cernăuții, perla mea de vis, unde revin ca la mine acasă”

Artist al poporului din Republica Moldova și Cavaler al Ordinului Republicii, de cinci decenii bucură inimile cu cele mai frumoase piese care între timp au devenit șlagăre. Acesta e artistul pentru care Scena este un pedestal. Este apreciat pentru eleganță, rafinament, experiență și voce inconfundabilă al cărei ecou a străbătut Oceanul Pacific și frigul din Kamceatka. Este una dintre personalitățile emblematice ale culturii naționale din Republica Moldova, al cărei nume vorbește de la sine – Ion Suruceanu. Nu demult interpretul-legendă, supranumit „Celentano al Moldovei” cu melodiile căruia au crescut mai multe generații de admiratori ai frumosului, a așezat cea de-a 70-a floare în calendarul vieții.

Și-a început cariera profesională în 1968, în calitate de solist al formației vocal-instrumentale „Noroc”, condusă de regretatul compozitor, Mihai Dolgan. Mai târziu a activat în diferite colective muzicale. De-a lungul bogatei și strălucite sale cariere a lansat mai multe hituri cum ar fi: „Nu-mai tu”, „Ce seară minunată”, „Luna, Luna”, „Toamna”, „Cumpărați flori”, „Melancolie”, „Eu dansez, tu dansezi”, „Două primăveri”, „Cred în ochii tăi”, „Elena”, „Sărut, femeie, mâna ta”, „Gelozie”, „De ce nu crezi”, „Revedere” ș.a. A lansat minunatele albume „Roze, roze”, „O melodie de succes”, „Ninze floarea de tei”, „Melodii eterne”, „Soarele cel mare” etc. A evoluat împreună cu Mihai

foarte mult un lucru: cânt în română și melodiile sunt primite tot atât de bine, de parcă ar fi înțelese de publicul spectator divers de aici”, spune artistul.

La 15 mai s-au împlinit 51 de ani de când profesează această meserie. La început nu a crezut că scena va deveni pentru el sensul vieții. Însă, pe an ce trecea, scena îl atrăgea din ce în ce mai mult ca apoi să nu-și închipuie viața fără ea. Un credo în cariera sa este ceea ce ne înconjoară. Mai toate melodiile artistului sunt legate de chipul cel frumos al mamei, al soției, al copilului, surorii. De aceea, poate, nu s-a despărțit de acele melodii niciodată. „În acest sens, cred, am o mare datorie și trebuie să

Când îl întreabă cineva pe Ion Suruceanu dacă este fericit, dumnealui spune că e suprafericit că este tată, bunel, că familia

e sănătoasă și, cel mai important, că face ceea ce-i place.

Dolgan, Petre Teodorovici, Maria Codreanu, Anastasia Lazariuc, Ian Raiburg, de ultimul legându-l o prietenie de mulți ani.

Într-un interviu acordat recent, Ion Suruceanu a declarat că se consideră un om împlinit. „Păcat ar fi să-l supăr pe Cel de Sus. Câte odată îmi pare că Dumnezeu mi-a dat mai mult decât a trebuit. Alții roagă să li se dea. Mie îmi pare că Dumnezeu mi-a dat mai mult decât am avut eu nevoie: sănătate, o carieră de succes, părinți cuminiți, frați, soție, copii, nepoți... de toate”. Artistul a afirmat că a colaborat cu mai mulți compozitori, dar numărul unu pentru el a fost și rămâne Ian Raiburg. „De 45 de ani suntem împreună. El mi-a încredințat primul său cântec. Ian Raiburg a jucat un rol important în viața mea”, a mai spus cunoscutul interpret.

De-a lungul vastei sale cariere, Ion Suruceanu a fost oaspete frecvent la Cernăuți. În unul din interviurile acordate publicației noastre, marele artist a vorbit cu atâta drag despre orașul de pe malul Prutului: „Vreau să spun că de fiecare dată când vin aici, la Cernăuți, mă simt exact ca la mine acasă. Vin cu inima și sufletul deschis, fiind totdeauna în așteptare să mă întâlnesc cu publicul bucovinean, deoarece spectatorii de aici au fost de fiecare dată sinceri cu mine la fel precum am fost și eu sincer cu ei. De fiecare dată vin la melomanii mei bucovineni cu un program mai nou, mai bine-zis reînnoit. În genere, Cernăuții sunt perla mea de vis, unde revin ori de câte ori aș avea ocazia. Vreau să vă spun sincer că mă miră

le mulțumesc din suflet celor, cărora le-am cântat toată viața – reprezentanților sexului frumos și să le asigur că voi face cu o deosebită plăcere acest lucru și în continuare”, spune Ion Suruceanu.

Artistul a mai mărturisit că are un obicei – atunci când vrea să lanseze o melodie nouă sau înainte de a face înregistrarea o propune spre ascultare familiei, în primul rând soției, Nadea, care este primul său critic, de altfel foarte obiectiv. Ion Suruceanu mai spune că nici un titlu din lume nu se compară cu cel de „bunic”. „Nu există mai mare bucurie pentru mine. Am un băiat, Andrei Suruceanu. Are un serviciu foarte bun și mă bucur pentru el. Deși cântă foarte bine, nu a dorit să profeseze în acest domeniu. Mă mai bucur că o avem pe nora Natalia. Tinerii se împacă de minune, nu ne-au făcut niciodată probleme. Unica problemă, în sens bun și extraordinar de frumos, a fost că ne-au dăruit doi nepoți pe care îi iubesc la nebunie. Petrec mult timp, în special, cu Cristi. Suntem foarte atașați de el pentru că în primii doi ani el a locuit în casă la noi, fiindcă părinții săi au fost stabiliți cu serviciul în Ungaria, la Compania Lukoil. Ionela, mult iubită mea nepoțică, care-mi poartă numele, este încă mică și e mai aproape de ceilalți bunici. Dar îi iubesc nespuse de mult pe ambii. Eu mi-am dorit să am copii, nepoți încă de când nu eram căsătorit și Bunul Dumnezeu a fost alături de mine până în ziua de astăzi și m-a ajutat în toate”, spune plin de emoție Ion Suruceanu.

„Toamna vieții și-așterne covorul, presărându-l cu frunze de nuci...” – sunt versuri desprinse dintr-o superbă melodie cântată de acest interpret-legendă și semnată de compozitorul Ian Raiburg și poetul Valentin Dulce. Încă un septembrie frumos a venit la Ion Suruceanu. Destinul i-a dăruit încă o „frumoasă floare-n calendar”, una jubiliară. În numele publicului bucovinean îi dorim mari succese în activitatea profesională și în viața personală.

La mulți ani, Maestre! Să vă bucurați și în continuare de această viață și să le dăruiați oamenilor cât mai multe clipe frumoase.

Dumitru VERBIȚCHI

Pentru ea mai freamătă fagii Bucovinei...

În calendarul activității Societății pentru Cultura și Literatura Română în Bucovina „Mihai Eminescu” cea de a doua duminică a lui septembrie este marcată cu roșu. Este cea mai mare sărbătoare peste an – Ziua Reînvierii ființei românești a acestui neam de la poale de Carpați. Este sărbătoarea limbii noastre cea română. Or, limba a fost și rămâne flamura acestei societăți, creată în 1862 și reînființată în 1989.

De la acea duminică istorică de la finele lunii mai a anului 1989 s-au scurs trei decenii și actuala conducere a Societății „Mihai Eminescu” a hotărât să marcheze evenimentul în cadrul sărbătorii „Limba noastră cea română” și nu în alt local, ci în Sala de Marmură (fosta Sală Sinodală) a Universității Cernăuțene, unde s-a desfășurat, cu 30 de ani în urmă, adunarea de constituire a Societății. Aceasta a impus și un format nou al sărbătorii, mai academic.

Să lucrăm în cuvânt

În mod tradițional, duminica reînvierii neamului a început cu o rugăciune întru Domnul, căci sfântă e „limba vechilor cazanii”, și cu imnul „Limba noastră” în interpretarea Corului „Dragoș Vodă”. Emoționanta cântare, în stare să îndrăgăleze aripile patriotice în sufletul fiecărui român,

Alexandrina Cernov, Ilie Tudor Zegrea, Arcadie Opaet și Mircea Lutic. Ei au accentuat că Societatea a fost creată printr-un mare îndemn spiritual al celor care au demonstrat public că gândesc și simt românește, iar îndemnul lor a fost urmat de mulți alții. Doamna Alexandrina Cernov vede aceasta prin lucrarea în cuvânt. Poetul Ilie Tudor Zegrea a continuat această idee, amintindu-ne de unul dintre cele mai citate

giunile Transcarpatică și Odesa, care trăiesc pe vatra lor strămoșească, menținându-și limba, credința și tradițiile?!

Apreciind inițiativa Chișinăului și Cernăuțului de a omagia printr-o sărbătoare aparte graiul matern, ministrul consilier, reprezentantul Consulatului General al României la Cernăuți, Edmond Neagoe, a specificat că Guvernul român a decretat Ziua limbii române și în patria noastră istorică. Limba română, a opinat diplomatul, s-a opus globalizării, și-a păstrat unitatea, particularitățile și frumusețea sa. Limba română este cea mai mare creație a poporului român.

A-l lipsi pe copil de limba mamei e ca și cum l-ai lipsi de leagăn...

În numele pedagogilor de la școlile românești din ținut i s-a oferit cuvântul directorului Liceului „Mihai Eminescu” din Carapciu, raionul Hliboca, dlui Eugen Tovarnițchi. El a amintit că printre activiștii care au contribuit la crearea Societății se numără și regretatul său tată, Vasile Tovarnițchi. Apoi, tot prin osârdia lui, Școala medie din Carapciu a fost transformată în liceu, obținând și dreptul de a purta numele poetului nostru național. Domnul Eugen Tovarnițchi a atras atenția încă o dată asupra vechiului adevăr că învățământul în limba maternă este cel mai eficient și legile statului ar trebui să-l stimuleze, dar nu să-l împiedice. „A-l lipsi pe copil de limba mamei, e ca și cum l-ai lipsi de leagăn”, a conchis domnul director.

Ideea creării Societății a apărut la Catedra de Filologie Română și Clasică. Șeful catedrei, profesorul Grigore Bostan a dus-o la realizare el devenind și primul președinte al Societății, a amintit docentul universitar, titulara acestei catedre, doamna Lora Bostan. Adresându-se către cei prezenți, doamna Lora Bostan i-a chemat să-și păstreze graiul, să vorbească frumos și corect românește.

a fost deosebită pentru domnul Nicolae Predii, starostele corului, care a rotunjit în această zi vârsta de 60 de ani. Președintele Societății „Mihai Eminescu”, domnul Vasile Băcu, i-a înmănat o diplomă jubiliarului pentru merite în propagarea cântecului românesc.

Societatea „Mihai Eminescu”, ajunsă la vârsta deplinei tinerețe, menține idealurile propășirii neamului pe care le-a împărtășit și le-a transformat în flamură de luptă Societatea pentru Cultura și Literatura Română în Bucovina, constituită la Cernăuți în anul 1862. Iar în vara acestui an au fost făcute schimbările de rigoare, ea devenind pe deplin succesoarea Societății de la 1862, preluând denumirea acesteia, însă păstrând și numele lui Mihai Eminescu, regele împărăției limbii române, după cum s-a exprimat un om de litere din România, prezent la sărbătoare.

Președintele Societății, dl Vasile Băcu, a făcut o prezentare a activității ei din ultimul timp, menționând apoi contribuția la opera de renaștere națională a foștilor președinți ai societății

verseturi din Evanghelie – „La început a fost Cuvântul”. Deci, sfântă ne este credința, sfântă ne este limba în care ne exprimăm această credință. Domnul Ilie Tudor Zegrea a amintit că prima sărbătoare „Limba noastră cea română” a avut loc la 2 septembrie 1990 în Grădina publică din Cernăuți, ea întrunind un număr impunător de oameni din satele regiunii. Numărul entuziaștilor s-a rărit, însă în fața Societății stau sarcini și mai complicate – se cere să se acționeze prompt, cu fermitate și demnitate în condițiile când unele legi ale țării limitează învățământul în limba minorităților naționale, inclusiv în limba română. În această privință domnul Arcadie Opaet, cel care a stat la cârma Societății „Mihai Eminescu” timp de treisprezece ani, l-a susținut întru totul pe poetul Ilie Tudor Zegrea. Distinsul poet și deținător al mai multor premii literare și titluri onorifice, domnul Mircea Lutic, s-a arătat a fi nedumerit de faptul că uneori în România „suntem tratați ca diasporă”. Într-adevăr, cum pot fi trecuți în categoria diasporei românii din actuala regiune Cernăuți, la fel ca și cei din re-

nescu”, a atras atenția asupra următorului fapt, că anul acesta e posibil ca în Ucraina să aibă loc recensământul populației și este foarte important ca fiecare român să spună cine este el și care este limba lui maternă, or, aceste statistici stau la baza politicii etnoculturale a statului. Domnul Ion Popescu a amintit și de viitoarea reformă teritorial-administrativă, care poate fi în detrimentul comunității românești din regiune, și de oportunitatea adoptării unei legi a minorităților naționale din Ucraina.

În acest spirit a și fost întocmită adresa către Președintele țării, noul Parlament și noul Guvern, care în timpul campaniei elec-

torale, și nu numai, au demonstrat o deschidere spre problemele minorităților naționale, agravate în ultimii câțiva ani. În această adresare se cere ca românii de pe teritoriile populate compact în Ucraina să fie considerați popor băștinaș, ceea ce le garantează drepturi sigure de a-și menține identitatea

etnică, a-și dezvolta limba și cultura.

Au pus balsam la inima participanților la sărbătoare interpreții cunoscuți Nicolae Mintencu, Carolina Jitaru, Natalia Camelia Proțuc, grupa vocală din Ciudei, grupa vocală „Fetele din Bucovina” și Corul „Dragoș Vodă”.

Câți și cine suntem?

Președintele Uniunii interregionale „Comunitatea românilor din Ucraina”, domnul Ion Popescu, fost deputat în Rasa Supremă câteva legislaturi, care a primit „botezul” activității publice în cadrul Societății „Mihai Emi-

Pagină realizată de Vasile CARLAȘCIUC

Preliminarii EURO-2020. Naționala Ucrainei învinge Lituania în grupa B

În perioada 5-10 septembrie se dispută următoarele două runde din calificările pentru EURO-2020. 55 de selecționate împărțite în 10 grupe luptă pentru primele 20 de locuri la turneul final al Campionatului European din 2020. O ediție aniversară este organizată în 12 orașe europene, între care și Bucureștiul. La turneul final se califică primele două clasate din fiecare

grupă. Ultimele 4 clasificate vor fi stabilite în urma play-off-ului Ligii Națiunilor.

În grupa B Ucraina s-a impus în deplasare în fața Lituaniei cu scorul de 3:0. Golurile au fost marcate de Zinchenko, Marlos și Malynovskyi. Este a patra victorie în cinci meciuri înregistrată de echipa lui Andrii Șevchenko în cadrul preliminariilor Euro-2020. Galben-albaștrii au 15 puncte

acumulate și se poziționează pe primul loc în grupa B.

Pe 11 octombrie, la Harkiv va avea loc returul Ucraina – Lituania. De menționat că Grupa B din preliminariile Campionatului European de Fotbal 2020 constă din cinci echipe: Lituania, Luxemburg, Portugalia, Serbia și Ucraina. Primele două clasate se vor califica direct la turneul final.

Un nou eșec răsunător pentru FC Bucovina în Liga a II-a! Antrenorul Andrii Melniciuk a demisionat

FC Bucovina a suferit o nouă umilință în cadrul etapei a opta a Campionatului național Liga a II-a, după ce a pierdut cu 4:1 meciul disputat pe teren propriu cu Podillia (Hmelnițki). Oaspeții au reușit să marcheze primul gol în poarta jucătorilor bucovineni chiar în primul minut al întâlnirii, iar la sfârșitul primei reprize și-au sporit avantajul. În repriza secundă Podillia marchează alte două goluri. FC Bucovina reușește go-

lul de onoare la sfârșitul partidei. Taras Syvka execută un corner, iar Daniel Rauliuc trimite balonul în poarta oaspeților. În consecință, FC Bucovina – Podillia (Hmelnițki), scor final 1:4. Echipa cernăuțeană de fotbal rămâne tot pe ultimul loc în clasament cu zero puncte, după opt etape. Potrivit presei locale, după această înfrângere antrenorul principal al FC Bucovina, Andrii Melniciuk, a demisionat.

Sărbătoare a fotbalului la Cernăuți. Legendele fotbalului ucrainean s-au reunit în capitala Bucovinei

A fost zi de sărbătoare la Cernăuți. Jucătorii care au scris istorie pentru fotbalul ucrainean și național și-au dat întâlnire în capitala Bucovinei într-un meci amical cu „Dinamo” Cernăuți. Partida a fost organizată cu ocazia înființării echipei „Dinamo” din Cernăuți, în 1993, pe lângă Direcția regională de Interne la inițiativa lui Ivan Zaițev. Meciul s-a încheiat la egalitate, scor 4:4. A urmat seria loviturilor de la 11 metri, unde învingători au devenit jucătorii echipei de vedete. Ex-jucătorul „Dinamo” Kiev și al echipei naționale, Oleksan-

dr Aliev, a declarat după meci că joacă fotbal pentru prima dată la Cernăuți. „În primul rând am venit pentru a crea o sărbătoare pentru oameni. Sunt fericit să răspund la ofertele de a juca în astfel de meciuri... Lovitura mea liberă de la mare distanță am rezervat-o pentru alte meciuri”, a spus Oleksandr Aliev după meci.

Componența echipelor „Dinamo” Cernăuți: Vladislav Melnykov, Ivan Kosolovskyi, Ivan Zaițev, Vadym Zaițev, Vasyl Tomașciuk, Dmytro Dușciak, Serhii Iancik, Vadym Pâslar, Oleksandr Todorovyci,

Dmytro Makarenko, Maksym Iliuk, Vladimir Toderaș, Maksym Solomean, Valentyn Zaițev, Stepan Makoviiciuk.

Echipa de vedete a fotbalului ucrainean: Maksym Zaițev, Serhii Kuznețov, Oleksandr Damin, Ivan Iaremciuk, Andrii Zavaliyov, Iuri Grytyn, Oleg Salenko, Kostiantyn Babyci, Oleksandr Aliev, Myhailo Stelmah, Viktor Hlus, Roman Paholiuk, Serhii Mizin, Oleksandr Pryzetko, Oleksandr Rykun, Adrian Pukanyci, Oleksandr Sevidov. Antrenor principal: Viktor Leonenko.

Superliga regiunii Cernăuți la fotbal

Etapa a XIII-a. Rezultate

FC ȘKVAL – FC Voloca – 3:5
RA-DENT – FC Spicul de Aur – 2:3
FC Mahala – FC Noua Suliță (2017) – 5:0
FC Stăneștii de Jos – FC Dnister – 1:3
FC Universitatea – FC Napolocăuți – 1:4

La etapa actuală lider în clasamentul general al competiției rămâne FC Voloca cu 29 de puncte, urmată de FC Napolocăuți – cu 28 de puncte și FC ȘKVAL – cu 25 de puncte.

Campionatul regiunii Cernăuți la fotbal între echipele de amatori 2019

Etapa a XIII-a. Rezultate Liga I

FC Hliboca – FC Molodia – 3:1
FC Tereblecea – FC TOM.studio – 1:4
FC Toporăuți – FC Volcineții Vechi – 2:2
FC Dovbuș – FC Fazenda – 2:0

Liga a II-a

FC Camenca – FC Ciudei – 3:0
FC Maghistrul – FC Energhia – 6:3
FC Cerepcăuți – FC Hliboca (2) – 1:1
FC Tisăuți – FC Corovia – 1:1
FC Lucovița – FC Porubne – 3:2

Străinel ca mine nu-î decât puiul cucului

Puterea de a ierta nu este dată oricui și nu toți oamenii înțeleg că dacă ierți vei câștiga mai mult. Tânăr, energic, ambițios, omului i se pare că toată lumea e la picioarele lui și el, numai el, e în stare să schimbe toate lucrurile după bunul său plac. În realitate, nici pe departe nu e așa. Și cărțile sfinte ne învață: iartă și vei fi iertat. Nici eroul povestirii de mai jos nu a ținut cont de acest lucru atât de important și, la fierbințeală și nervi, și-a rupt de sub picioare creanga atunci când poate nu era cazul.

Viorel a crescut numai cu bunica pe linia mamei. Pe bunel nu-l ține minte – era mic de tot când acesta a plecat la câștig în Rusia și s-a prăpădit fără urme. Bunica a închis ochii, dar așa și nu a aflat toate împrejurările dispariției soțului. Îi spuneau niște oameni din sat, care erau cu el la câștig, că a plecat de acasă la muncă și nu a ajuns. Toate

doi de studii când Domnul a chemat-o la El pe ființa care îi înlocuise părinții. A regretat mult flăcăul că nu i-a fost alături în clipa de pe urmă pentru a o ajuta. Femeia făcuse un stop cardiac. De atunci Viorel dădea tot mai rar pe acasă. Îi era greu de tot atunci când venea și găsea ușa zăvorâtă. Casa mult prea dragă de altă dată îi părea acum cu to-

soț exemplar, un ajutor în toate pentru Silvia și un tătic iubitor pentru fiica ei.

Într-o zi de iulie, când Viorel fusese deja repartizat la stagiul postuniversitar în aceeași secție, a găsit seara acasă și o chemare la comisariatul militar. Cu greu au trăit ei acele zile. Curgeau ca o povară pentru tustrei. Înainte îl așteptau doi ani de despărțire de ființa iubită și de odorul de care se atașase mult de tot. Dar și-a zis că este bărbat și va trece peste toate. Și Silvia îl încuraja destul de mult, promițând să-l viziteze oriunde nu va fi repartizat cu serviciul în termen. A avut mare noroc. După trei luni de instrucțiuni la Odesa, să fie mutat cu serviciul permanent chiar la o aruncătură de băț, la Bălți. S-a bucurat mult bărbatul că nu va fi atât de departe de cei dragi. În curând primi o scrisoare de la Silvia, prin care femeia îl înștiința că va deveni tătic. Bucuria lui Viorel nu avea margini. Cei de la unitate au fost cât se poate de indulgenți. La vreo jumătate de an de cătănie i-au permis un scurt concediu la Cernăuți, în care și-a legalizat relațiile cu Silvia. Nu la mult timp a venit pe lume feciorașul – nădejdea părinților și un viitor umăr de sprijin pentru surioară. Când Viorel a venit din cătănie, băiatul era deja măricel. Se părea că toate merg strună și sunt o familie împlinită. Dar așa cum oricărui om îi este dat să treacă peste anumite obstacole, nourii negri ai invidiei nu au ocolit nici casa celor doi. Într-o zi cineva dintre colegii „binevoitori” i-a șoptit lui Viorel că, chipurile, soția sa ar fi luat-o razna. Au urmat mai multe luni de scandaluri și certuri. Femeia îl implora să o creadă că toate acestea nu sunt decât simple născociri ale oamenilor răi. Bărbatul, însă, rămânea de neclintit, mai ales că într-o seară, după cină a primit un telefon. Un necunoscut îi zicea că el este acel „amant” despre care se vorbește. Aceasta a fost ultima picătură în cupa răbdării bărbatului. Chiar în seara aceea a hotărât să-și ia lumea în cap și să plece de acasă. Îl ținea ceva – dragostea pentru cei doi copii. Sentimentele părintești s-au dovedit a fi mai puternice decât emoțiile. Au urmat vreo câteva luni de tăcere. Fiecare își trăia viața. Se întâlneau doar seara și schimbau câteva vorbe strict necesare.

În primăvara viitoare Viorel a luat un tren spre Moscova, unde a stat mai bine de zece ani. Revenit acasă a aflat că acea tristă istorie a fost doar o simplă invenție a uneia dintre colegile sale din secție, care nu i-a putut ierta faptul că a ales-o pe Silvia atunci, în tinerețe. Orgoliul nu-i permite măcar să-i ceară iertare femeii pentru inima ruptă în bucăți cu ani în urmă. Găsește alinare în serviciu și în scurtele convorbiri telefonice cu copiii, cărora le promite că va reveni cât de curând. De aceea nu se grăbește să-și facă viața cu altcineva. Mai speră că într-o zi Bunul Dumnezeu i-o va scoate în cale pe Silvia, iar lui îi va ajunge curaj să cadă în genunchi și să-i ceară iertare pentru durerea pricinuită. În suflet recunoaște că a comis o mare greșală și că este absolut străin în această lume. Totuși, mai speră din tot sufletul și acel dor de a reveni la viața de vis de altădată îi macină întreaga făptură.

Dumitru VERBIȚCHI

căutările miliției au fost zadarnice. Biata femeie a „înghițit” această pierdere a omului drag cu greu. Rămase cu doi copii mici în brațe și nu i-a fost deloc ușor în acele vremuri de după război. Și pe părinți Viorel îi ține minte ca prin vis. Mamă-sa decedase în floarea vârstei în niște împrejurări stupide. Se întorcea într-o toamnă de la ciuperca printr-un câmp când peste ea au dat niște câini vagabonzi fioroși și au sfâșiat-o. A fost adusă de urgență la spital, dar oamenii în halate albe au dat mâinile în jos după vreo cinci zile de efort pentru a-i salva viața. Zdrobit de durerea pierderii femeii iubite, tatăl lui Viorel și-a găsit alinare în pahar. În scurt timp a fost dat afară din serviciu din cauza absențelor frecvente. Și a plecat omul la câștig undeva în sudul Ucrainei și dus a fost. Spunea lumea că s-o fi recăsătorit. De atunci nu a mai dat pe acasă. Așa a rămas micuțul Viorel de numai cinci anișori în grija bunicuței. Biata femeie a pus tot sufletul în nepoțel și a făcut totul pentru a-l vedea mare și împlinit. După absolvirea clasei a opta l-a îndrumat să meargă la studii la o școală tehnico-profesională din Cernăuți, dar Viorel avea alte planuri. Încurajat de directorul școlii, a hotărât să-și consacre viața medicinii și ajutorării oamenilor suferinzi. Așa că a trecut cu succes cele încă două clase de școală și a plecat la studii în oraș la colegiul de medicină. Învăța cu multă sârguință, deoarece profilul ales îi era pe plac. Cei trei ani au trecut pe neobservate. Aspirațiile lui Viorel nu s-au oprit aici. Și-a încercat puterile la Institutul de medicină și a reușit. Fericirea nu i-a fost de lungă durată. Era în anul

al treilea. De câte ori revenea acasă îl podideau lacrimile. Rămase a nimănui. Salvarea o găsea în lecturile permanente și în noua ocupație – era angajat ca asistent medical în secția de cardiologie a unui spital din oraș. Noua familie l-a primit cu mult drag. Viorel venea mai în fiecare zi după ore pe la spital. Prefera să stea mai mult acolo decât între cei patru pereți ai camerei de la cămin. În scurt timp a înșușit toată „bucătăria”. Colegele (majoritatea personalului erau femei) apelau deseori la el pentru a le înlocui în schimbul de noapte. Și Viorel nu întârziea să le vină în ajutor. Ținea bine minte vorba bunicii: fă bine dacă poți. Cel mai des îi cerea ajutorul Silvia – o brunetă nălțuță cu ochii negri ca mura. Fata era de-o vârstă cu el, dar reușise să treacă printr-o căsătorie eșuată și să rămână cu un copil în brațe. Îi era foarte greu atunci când trebuia să facă schimbul de noapte. Deseori își lua și odorașul la spital. De la o zi la alta, Viorel nici nu a observat cum l-a lovit săgeata lui Cupidon. Și când Silvia a apelat din nou la ajutorul lui, tânărul i-a declarat pe un ton mai serios:

– Nu înțeleg cum o femeie ca tine este singură și cum Alinuța încă nu are un alt tătic.

Nici Silvia nu era dintre acelea care se băgau în buzunar după cuvinte:

– Ai vrea să te oferi cumva?

Viorel nu ține minte cum l-a surprins acea întrebare, însă i-a răspuns afirmativ. A doua zi au decis că el se mută în apartamentul ei și că vor trăi împreună. Așa a început viața de familie a celor doi. Viorel s-a împrietenit destul de rapid cu Alinuța, devenind un

Se pare că soacra poate fi câteodată și un bun remediu împotriva consumului de alcool. Dacă vrei că soțul să nu mai consume așa ceva, cheamă mama în ajutor, după cum a făcut-o eroina bancului de mai jos.

- Scumpule, ce bucuroasă sunt, de când a venit mama la noi nu ai băut nici o picătură de alcool.

- Asta mi-ar mai lipsi, spune soțul, s-o văd în dublu exemplar.

☺ ☺ ☺

Un orașean, merge într-un sat de la poale de munte și îi zice unui cioban:

- Măi nene, da sărăcie mare e pe aici pe la voi! Sunteți înepoiatăi rău! Zi-mi și mie o adresă de unde să iau niște brânză!

☺ ☺ ☺

În noaptea nunții, mirele, bine dispus, îi spune unui amic:

- Pariezi pe cinci mii de grivne că mireasa e virgină?

Mireasa aude și intervine:

- Nici nu te-ai însurat bine și deja arunci cu banii pe fereastră?!

☺ ☺ ☺

Soția către soț:

- Gata, m-am săturat! Dau divorț, iar mașinile le împărțim în mod egal. Mie - Mercedesul, ție - cea de spălat.

☺ ☺ ☺

Doi bărbați tăiau lemne iarna. Afară era un frig năprasnic.

- D-apoi, vere, cum de nu ai luat șapca cea cu urechi?

- De când am avut accidentul, nu o mai port!

- Care accident? Nu știam.

- Mi s-a oferit o țiucă și nu am auzit.

☺ ☺ ☺

Ileana i se destăinuie Mariei că l-a văzut pe prietenul acesteia cu o fată la dansuri. Maria liniștită:

- Nu sunt geloasă deloc. Mama m-a învățat să împart jucăriile vechi cu cei mai puțin norocoși.

☺ ☺ ☺

Un polițist oprește o mașină pentru depășirea vitezei. Pe cât se apropie, observă că șoferul e tot mai îngrijorat.

- Știi pentru ce v-am oprit? - întreabă polițistul.

- Știu bine. Am viteza prea mare. Dar, vă rog să mă înțelegeți ca bărbat. E o chestiune de viață și de moarte.

- Ce vi s-a întâmplat? - devine curios inspectorul.

- Acasă mă așteaptă o femeie complet dezbrăcată.

- Nu văd care ar fi problema, devine tot mai mirat omul legii.

- Înțelegeți, dacă ajunge soția mea acasă prima, sunt un om mort, complet mort.

☺ ☺ ☺

La recensământ.

- Numele dumneavoastră?

- Adam.

- Numele soției?

- Eva.

- Incredibilă coincidență. Este și un șarpe pe-aici?

- Desigur. Mama-soacră, vino că te caută cineva.

☺ ☺ ☺

Vine un angajat la șeful său și-i zice:

- Știiți, am avut azi noapte un vis ciudat. Se făcea de parcă eram amândoi în iad. Dumneavoastră vă pârălește într-un cazan cu smoolă.

- Dar tu? - întreabă acela curios.

- Eu? Eu tot slugă eram. Puneam lemne pe foc.

☺ ☺ ☺

O doamnă, proaspăt căsătorită, își dorește o familie numeroasă. Asta nu prea îi reușește și se duce pentru prima oară la ginecolog. Acesta îi spune:

- Ia să vedem! Vă rog, dezbrăcați-vă și așezați-vă pe scaun.

- Bine, domnule doctor, zice ea, dar eu vroiam să fac copilul cu soțul meu.

Reprimarea emoțiilor ne poate îmbolnăvi

Legătura dintre minte și corp este foarte strânsă, motiv pentru care nu trebuie să subestimăm impactul pe care emoțiile le pot avea asupra stării noastre de sănătate. Boala nu este aproape niciodată doar o perturbare de ordin biologic sau fizic, ea fiind cauzată sau întreținută de starea mentală și cea emoțională, care pot declanșa sau agrava o boală fizică în orice moment.

În opinia cunoscutului psiholog Angela Nuțu, vicepreședinte Asociației Române de Hipnoză, funcția psihică este în strânsă legătură cu funcția organică, ceea ce înseamnă că ne exprimăm emoțiile prin procese și modificări fiziologice. Furia accelerează bătăile inimii și crește tensiunea arterială, frica provoacă palpitații ale inimii, veselia ne provoacă râsul care pune în mișcare unii mușchi etc. S-a demonstrat științific faptul că factorii psihologici au influență asupra funcțiilor organismului și asupra tulburării acestor funcții.

O boală care implică atât mintea, cât și corpul este o tulburare psihosomatică. Boala psihosomatică este o reprezentare corporală a unor conflicte sau tulburări psihologice, care nu sunt exprimate la nivel mintal sau psihologic. De exemplu, atunci când există o tristețe sau o furie neexprimată verbal sau

Când suntem supărați, durerea fizică se amplifică

Totodată, specialistul afirmă că, la intersecția dintre factorii biologici și cei psihologici, intervine durerea – starea de disconfort până la chin, fără neapărat o cauză exterioră clar definită. În cazul durerii psihosomatice, componenta emoțională multiplică de multe ori efectele până când aceasta devine de nesuportat sau, dimpotrivă, reușește să o calmeze până la dispariția completă. Potrivit oamenilor de știință, durerea ar stimula individul să îndeplinească acte de luptă pentru a se proteja.

Somatizarea se transformă astfel într-o formă de supraviețuire a individului, însă uneori relația cu simptomul devine atât de

somatizare toate senzațiile de durere, suferință și disconfort sunt traduse și trăite direct în organism. Marele avantaj este că putem asculta ce ne spune corpul despre propria bunăstare, prin semnalele de alarmă trase, și putem lua din timp măsuri care să ne readucă echilibrul.

Cum putem trata bolile psihosomatice?

Cel care suferă de o boală psihosomatică și merge în profunzimea ființei sale pentru a afla cauzele bolii respective, descoperă inevitabil cum obiceiurile zilnice, modul de a gândi și de a acționa au o influență majoră asupra apariției acestor boli. Anxietatea pe care o generează problemele de familie, stresul de la locul de muncă, educația copiilor, preocuparea pentru starea de sănătate și bunăstarea celor apropiați sunt factori care influențează în mod direct apariția bolilor psihosomatice.

Se pare, deci, că ceea ce lipsește ca trăsătură din viața psihosomaticului ar fi echilibrul, în orice fel de context. Chiar și stilul de viață este adesea dezechilibrat, psihosomaticii fiind fie de un activism și o ambiție și dorință de afirmare foarte puternice, fie cuprinși de apatie, cu tendințe nostalgice. Nivelul emoțional și cel spiritual au un rol crucial în menținerea echilibrului în organism. Dacă microbii sunt respinși de sistemul imunitar cu tratamentul potrivit, sentimentele provin din interior, unde nu avem atât de multe mijloace de apărare – pentru

că suntem singuri cu noi înșine și pentru că educația pe care o primim e adesea limitată în zona emoțională.

Echilibrul real nu constă în lipsa sentimentelor și stărilor negative, nici în lipsa totală a momentelor stresante sau dureroase, ci în controlul apariției și al intensității acestora. Atunci când starea noastră interioară evoluează între bucurie și tristețe fără să exagerăm sau să atingem limite, când învățăm să acceptăm și să tolerăm momentele proaste și tragediile vieții cotidiene și nu ne mai lăsăm doborâți de stres și anxietate, am făcut pași importanți pe calea controlului emoțional.

Sfaturile psihologului:

* Reprimarea emoțiilor poate îmbolnăvi organismul. Practică sinceritatea emoțională în fiecare zi. Fii asertiv, dar nu uita că a stabili limite cu privire la ceea ce tolerezi și ceea ce nu, face parte din sănătatea ta emoțională.

* Rezervă cel puțin o oră în fiecare zi doar pentru tine însuși. Fă o prioritate din propria ta persoană, oferă-ți timp de reflecție și interiorizare.

* Practică tehnici de gestionare a stresului și de relaxare. Exercițiile de respirație, meditația și yoga s-au dovedit a fi extraordinar de benefice pentru diminuarea stresului și anxietății.

* Fii cât mai activ. Este deja foarte recunoscut faptul că efortul fizic are un efect calmant asupra stării interioare.

comportamental, ele se vor manifesta la nivel organismului, respectiv se vor concretiza în durere sau boală. Exemple clasice de boli psihosomatice sunt migrenele, gastrita, ulcerul, colonul iritabil, astmul sau dermatita.

puternică, încât persoana nu mai scapă de el (simptomul devine parte integrantă în viața individului). Din punct de vedere psihologic, există cu siguranță un beneficiu secundar al simptomelor în somatizare. În

De ce copiii sunt mai predispuși la alergii

Peste tot în lume, copiii sunt mult mai predispuși de a dezvolta alergii. Creșterea numărului de copii alergici poate fi observată în ultimele decenii. Reacțiile alergice severe pot fi declanșate chiar și de urme de alergeni, ceea ce pune o presiune tot mai mare pe cei care suferă de alergii. Deși fenomenul este tot mai răspândit, oamenii de știință nu-și pot da seama ce anume cauzează amploarea fenomenului.

Ce anume declanșează alergiile?

O alergie e cauzată de reacția sistemului imunitar, ce luptă împotriva unor substanțe din mediu pe care nu ar trebui să le identifice ca fiind periculoase, numite și alergeni.

Simptomele alergiilor pornesc de la înroșirea pielii, sau de la inflamații și până la cazuri severe, precum vărsături, diaree, probleme respiratorii, șoc anafilactic.

Cei mai comuni alergeni: lactatele, ouăle, alunele, nucile (nuci, migdale, muguri de pin, etc.), susan, pește, fructe de mare.

Nu există o explicație certă în privința răspândirii fenomenului, însă există câteva teorii:

Igiena mult îmbunătățită

* Igiena mult îmbunătățită din zonele dezvoltate îi face pe copii mai puțin predispuși la infecții, dar mai mult la alergii.

* Infecțiile cu paraziți, cu precădere, declanșează același răspuns al sistemului imunitar ca și cel necesar în calmarea alergiilor.

* Având paraziți tot mai puțini împotriva cărora s-au lupte, sistemul imunitar întoarce armele împotriva unor substanțe inofensive.

Lipsa vitaminei D

O altă teorie spune că lipsa unui aport corect de vitamina D face ca organismele copiilor să nu dezvolte acel răspuns imun sănătos.

Acest lucru s-ar întâmpla cu precădere, deoarece ne expunem tot mai puțin soarelui, petrecând tot mai mult timp în casă.

În SUA, de pildă, numărul cazurilor de deficiență de vitamina D s-a dublat în ultimul deceniu.

(Leacuri și tetrapii)

Rubrică susținută de Valeria STEFUREAC

• Jubileu

Școala din Băhrinești – 135 de ani de la înființare

Nordul Moldovei, care în anul 1775 va fi desprins din trupul țării pentru a forma o regiune separată în cadrul Imperiului Austriac, regiune care, după separare, va primi statut de provincie și se va numi Bucovina, avea școli puține, dar bine cotate în principat. La sate, școala se făcea în timpul iernii, când muncile agricole erau terminate. În lipsa preotului, învățământul îl făceau „dascălii ambulanti”, care țineau, pe rând, cursuri cu fii de boieri sau țărani mai înstăriți în mai multe localități. Școlarizarea dura până când ucenicii învățau „tot ceea ce știa dascălul”: cititul, scrisul și copierea de manuscrise.

Învățământul organizat și supravegheat de stat a fost introdus în Bucovina de către noii guvernanți austrieci. La 13 decembrie 1811, Comisia Aulică de Studii din Viena cere guvernului galician să vină cu propuneri privind înființarea în Bucovina a unor școli triviale. Abia în anul 1869, odată cu adoptarea noii Legi a învățământului din imperiu, se vor deschide în Bucovina zeci de școli noi. În mediul rural și urban vor apărea, una după alta, școli primare cu limba maternă de predare, iar în principalele localități urbane, școli secundare. La Băhrinești s-a construit, în 1883, o școală cu o clasă. Deschiderea a avut loc la 20 septembrie 1884. Limba de instrucție era româna. În 1894 școala era frecventată de un număr de 78 de elevi: 44 de băieți și 34 de fete. Funcția de director era deținută de învățătorul Alexandru

Dunic, născut la 2 august 1858, în Milișeuți. Învățător de religie și inspector școlar local era Ștefan Seleski, iar preot, Ismail Seretian.

Din raportul lui Alexandru Dunic de la 9 aprilie 1899 aflăm că în anul de învățământ 1896/97

în sat existau 130 de copii de vârstă școlară, dintre care 117 umblau la școală (106 români, 6 poloni, 3 nemți și 2 ruteni). În anul de învățământ 1897/98 în sat erau deja 154 de copii de vârstă școlară, dintre care 133 copii umblau la școală. În anul de învățământ 1898/99 satul avea 173 de copii de vârstă școlară, dintre care doar 141 de copii umblau la școală.

Învățătoare la școala din sat, în acea vreme, a fost și Ecaterina Mandicevski (1867-1957), sora compozitorilor Eusebie Mandicevski și Gheorghe Mandicevski. Tatăl lor, Vasile Mandicevski (1824-1896), era paroh în satul Băhrinești.

Un rol important în dezvoltarea învățământului în Bucovina i-a revenit lui Constantin Mandicevski, originar din Băhrinești, absolvent al școlii primare din satul natal. Ca să ne dăm seama de înaltul profesionalism al acestui fiu al Băhrineștilor, vom da următorul exemplu. În anul 1901, prin rezoluție împăratească, au fost numiți membri în Consiliul Școlar Provincial, organ superior de control școlar, următoarele persoane: neamțul Eduard Reiss, doctor în filozofie, consilier gubernial, românul Constantin Mandicevski, director al Școlii reale superioare ortodoxe din Cernăuți, viceprimar al orașului Cernăuți, și ucraineanul Ștefan Smal-Stocki, doctor în filologie, profesor la Universitatea germană din Cernăuți.

În 1907, școala a fost reconstruită, adăugându-se spații pentru încă 4 clase. Potrivit datelor statistice din 1913, la Băhrinești funcționa o școală română cu 5 clase, unde învățau 231 elevi, dintre care 19 – de religie romano-catolică și 212 – de religie ortodoxă. După naționalitate, 212 erau români, 17 poloni, 2 germani. Director era Anton Petricean.

În perioada Primului război mondial (1914-1918) școala a funcționat cu intermitențe. Iar după Unirea Bucovinei cu România, și-a reluat funcționarea în regim normal, sub același director.

Este interesant să aflăm informații despre activitatea membrilor Cercului Cultural „Ioan Gh. Sbiera” al învățătorilor școlilor din satele de pe malul drept al râului Siret. Cercul a fost înființat în martie 1925 de un grup de 34 de învățători români și de alte etnii care lucrau în școlile din această parte a Plasei Siret. Sediul cercului a fost stabilit în satul Baineț, dar activitățile se desfășurau, rând pe rând, în toate satele din zonă. Președinte al cercului a fost ales directorul școlii din Baineț, învățătorul gr. I Dionisie Cijevski, vicepreședinte inv. gr. I Terapont Samușco, de la școala din Cerepcăuți, iar secretar, inv. gr. I Aspasia Smuc din Baineț.

Din acest cerc făceau parte 6 învă-

țători din Băhrinești. Cercul a funcționat până în anul 1938.

Conform Recensământului din anul 1930, aflăm că în sat locuiau 572 bărbați, dintre care 382 (66 %) știau carte, și 645 femei, dintre care doar 373 (56 %) știau să scrie și să citească. Studiile extrascolare aveau 42 persoane, studiile primare – 640 persoane, studiile speciale – 15 persoane, studiile profesionale – 7 persoane și doar o singură persoană avea studii universitare.

În anul de învățământ 1940/1941, sistemul de învățământ a fost reorganizat după modelul sovietic. Școala din Băhrinești a avut în această perioadă 150 de elevi. Școala avea 2 învățători, ambii evrei. În anii războiului director a fost doamna Moraru. Nu cunoaștem amănunte despre anul de învățământ 1941/1942 decât doar că, din cauza războiului, în aceeași sală de clasă învățau laolaltă elevi din 2-3 clase. După 1944, învățământul general devine obligatoriu. În sat se face evidența copiilor de vârstă școlară, după care aceștia sunt repartizați pe clase, dându-li-se manuale și caiete.

În perioada sovietică, școala a căpătat alt statut. Limba de educație a fost declarată limba „moldovenească”. În realitate, aceasta era aceeași limbă română, numai că avea alfabet rusesc.

Prima directoare în anii de după război a fost Elena Smuc. În această perioadă, au activat învățătorii Toma Isopescu și Nicolae Topală. O bună bucată de vreme școala a funcționat, ca pe vremurile vechi, cu șapte clase. Apoi a trecut la opt clase, numindu-se școală medie incompletă. Într-un timp a avut statut de școală politehnică. În 1976, de pe băncile școlii pleacă prima promoție a școlii medii de zece clase. De atunci, satul Băhrinești are școală medie de cultură generală. În perioada postbelică în școală au activat peste 150 de cadre didactice. Dacă am

aduna vechimea lor de cadru didactic la școala din Băhrinești, am obține o sumă fabuloasă: peste o mie de ani. Printre absolvenții școlii sunt nume cunoscute: Mihai Prepeliță, poet, prozator, dramaturg, pictor; Mihai Patraș, profesor, doctor în economie; Eugen Patraș, doctor în drept; Eugen Latî, romancier, scenarist, traducător; Dr. Ion Broască, narcolog, membru fondator și președinte al Asociației Medicale din Cernăuți „Isidor Bodea”; Ștefan Broască, istoric critic literar, vice-președintele Societății „Aron Pumnul”, ș.a.

Din anul 2017 la școală funcționează Muzeul istorico-etnografic, rezervând o sală istoriei familiei Mandicevski. Directorul Mihail Acatrini, captivat de istoria satului, a pus bazele muzeului. La finele lunii martie a. c.,

Școala din Băhrinești a participat la Concurusul „Cel mai bun site al instituțiilor de învățământ din Ucraina”, care a avut loc în or. Kiev, la care au participat 1.500 de școli din toată țara. Școala din Băhrinești a ocupat locul trei. Trebuie de menționat că Școala din Băhrinești, director Mihail Acatrini, este unica instituție de învățământ cu predare în limba română care a participat la acest concurs național. La ceremonia de decernare a premiilor directorului instituției i s-a înmănat o diplomă de merit.

La ora actuală, în școală învață 165 de elevi, instruiți de 27 cadre didactice (85 % cu studii superioare).

Vladimir ACATRINI

Sportul este întotdeauna îndrăgit de cupceni

Acest lucru se datorează muncii și eforturilor depuse de profesorul de educație fizică și sport de la această școală, domnului Petru Marcu. Profesor cu mare experiență de muncă, profesor de categorii superioară, dar în primul rând profesor ce-și iubește profesia aleasă, fiind conștient întotdeauna că sportul înseamnă sănătate, putere, voință...

După ce în timpul vacanței de vară domnia sa a însoțit un mic grup de fotbaliști din satul Cupca, care la invitația FRF s-au antrenat timp de o săptămână la Buftea, localitate situată nu departe de București, iată că în a doua săptămână din noul an de învățământ a debutat cu succes săp-

tămâna educației fizice și a sportului, sau cum o numim noi pur și simplu spartachiada școlară.

În toate aceste zile toate clasele organizează cele mai diverse măsuri cu tematică sportivă. Printre acestea se numără în primul rând competițiile la fotbal atât între clasele CIE Cupca, cât și între cele două școli din satul Cupca, dar și între tinerii fotbaliști din satul Cupca și satul vecin Corcești. De asemenea, sunt organizate și competiții la volei între echipele de fete, la alte categorii de sport.

Clasele primare, sub îndrumarea profesorului Petru Marcu, dar și a învățătoarelor ce îi instruiesc și educă, participă cu mult entuziasm la spartachiada școlară. Ei desenează pe asfalt mingi, cercuri, alte attribute sportive, dar pregătesc și desene,

gazete de perete, privesc emisiuni și competiții sportive.

Reamintim tuturor că avem în școala noastră două terenuri sportive unde elevii și sătenii se pot antrena și organiza diferite competiții sportive, o sală de sport și un colț sportiv dotat cu fotografii, gazete de perete, performanțe sportive, materiale publicate în presă, cupe, medalii, diplome câștigate de sportivii noștri la diferite categorii de vârstă și la diferite competiții.

Săptămâna sportului a debutat cu succes, ea va continua pe tot parcursul anului. Le dorim succese și rezultate frumoase!

Eleonora SCHIPOR,
pedagog-organizator
la CIE Cupca

La 10 septembrie și-a sărbătorit ziua de naștere decanul Facultății de Filologie a Universității Naționale „Iuri Fedkovyci” din Cernăuți, domnul

Boris BUNCIUK.

Originar din Broscăuții Noi, raionul Storojineț, doctorul în științe, profesorul, poetul Boris Bunciuik este un adevărat intelectual bucovinean, cu calități umane nobile, nu în zadar o perioadă îndelungată îndeplinește funcția de decan al facultății, în aulele căreia predomină spiritul de interferență binefăcătoare a culturilor diferitor popoare. Cu un cuvânt bun și de recunoștință își aduc aminte de decanul Boris Bunciuik și toți absolvenții din ultimele două decenii ai Catedrei de Filologie Română și Clasică.

Cu prilejul zilei de naștere ei toți îi urează fostului lor decan multă sănătate, putere și inspirație de creație, o activitate pedagogică, științifică și literară fructuoasă.

La mulți ani și toți buni!

La 14 septembrie își va marca un frumos jubileu doamna

Margarita BILIC,

șefa Secției raionale Noua Su-liță a Întreprinderii de Stat „Poșta Ucraineană”. Doamna Margareta este o conducătoare omenoasă, exigentă, responsabilă, care cu iscusință menține colectivul de factori poștali în aceste vremuri deloc ușoare pentru serviciul poștal.

Cu ocazia zilei de naștere, lucrătorii poștei din raion, precum și colectivul ziarului „Libertatea Cuvântului”, îi adresează doamnei Margareta Bilic sincere cuvinte de felicitare, dorindu-i multă sănătate, fericire și bunăstare, împliniri și o viață frumoasă și plină de rod ca această zi miraculoasă de toamnă.

*Fie-vă viața lungă și frumoasă,
Lucrul să vă meargă din plin.
Pace, dragoste și bucurie-n casă
Sub un cer albastru și senin.
Sănătatea, fericirea și norocul
Să vă cunoască-ntotdeauna locul,
Bunăstarea și căldura sufletească
Peste ani mereu să vă-nsoțească,
Să aveți tot ce vă doriți.*

La mulți, mulți ani să ne trăiți!

HOROSCOPO

16-22.09.2019

BERBECUL. Începând de miercuri, Saturn reîncepe să se miște direct prin casa carierei tale. Acest lucru indică faptul că ascensiunea ta profesională ar putea să apuce pe o curbă ascendentă, după o perioadă în care ai stagnat pe acest plan. În a doua parte a săptămânii, cei dragi vor juca un rol important în viața ta. Reușești poate să restabilești contactul cu cei apropiați, pentru a rezolva o chestiune de viață foarte importantă pentru tine.

TAURUL. De joi până sâmbătă, Luna se mișcă prin casa banilor și a bunurilor dobândite din muncă proprie, semn că în a doua parte a acestei săptămâni te poți pomeni cu oportunități de a-ți rotunji veniturile. Cu toate că nu va fi vorba de sume mari, ele pot să-ți acopere unele plăți inevitabile. În cazul în care nu ți-ai făcut planuri, indicat ar fi să te gândești la persoana iubită și la copii. O plimbare vă va ajuta să schimbați atmosfera de acasă.

GEMENII. Nu te așteaptă o săptămână lucratore cu peripeții. Ar fi însă de reținut faptul că nu se recomandă întâlnirile de afaceri în cursul zilei de sâmbătă. În cazul în care ai parte de o întrevedere cu un client, ideal ar fi să nu aduci în discuție subiecte care vă pot crea conflicte. Există riscul să degereze într-o ceartă. Ar putea să apară un conflict și în plan relațional. Duminică, s-ar putea ca atmosfera dintre voi să devină și mai încălcată, ceea ce poate acutiza această stare.

RACUL. Luni și marți, Luna se mișcă prin casa planurilor de viitor și a proiectelor de grup, prilej numai bun să te concentrezi pe inițiativele de business. Joi, abilitățile tale de comunicare se potentează, prilej numai bun să participi la unele întrevederi. Viața socială pare să te preocupe destul de mult în primele două zile ale săptămânii. Joi se creează cadrul astral propice pentru a acorda mai multă atenție vieții de cuplu.

LEUL. Începând de miercuri, vei da dovadă de un nivel de productivitate mai crescut. Este drept că nu scapi de provocări la serviciu, dar s-ar putea să nu le mai simți atât de puternic. În plus, joia aceasta se anunță roșu de profituri însemnate. Se cere să acorzi mai multă atenție relațiilor de cuplu. Dar, s-ar putea naște unele tensiuni între tine și persoana iubită. Există între voi o stare de neîncredere destul de puternică și trebuie să faceți ceva pentru a vă recăpăta siguranța.

FECIOARA. S-ar putea ca a doua parte a acestei săptămâni să fie mai aglomerată și mai stresantă decât prima. În plus, s-ar dori ca sâmbăta aceasta să ai mai mare grijă privind cheltuielile. Riști să-ți depășești bugetul setat pentru aceste zile. Începând de miercuri, Saturn se mișcă prin casa iubirii, ceea ce face ca tu și partenerul de viață, respectiv copiii să comunicați mai ușor decât de obicei.

BALANȚA. Începutul săptămânii este extrem de favorabil negocierilor în vederea stabilirii unui parteneriat nou cu un client important sau cu un colaborator pe care l-ai curtat de multă vreme. În cazul în care ai parte de o întâlnire cu un asociat vechi, discuțiile voastre par să meargă în direcția bună. Dar pot apărea unele mici tensiuni între tine și unii membri ai familiei, însă lucrurile vor reintra pe făgașul normal pe acest plan.

SCORPIONUL. Zile prielnice pentru întâlniri cu potențiali clienți sau cu persoane cu care ți-ai dori să derulezi afaceri. Sâmbătă, ar fi de dorit să ai mai multă grijă de faptul cât cheltuiești pe lucruri care nu reprezintă o prioritate. Marți și miercuri, ar fi de dorit să petreci mai mult timp cu persoana iubită. Dar, în a doua parte a săptămânii pot apărea conflicte din cauza unor aspecte de ordin financiar, la care nu reușești să ajungeți la un comun acord.

SĂGETĂTORUL. Saturn se mișcă prin casa banilor și a bunurilor din horoscopul tău, fapt pentru care s-ar putea să apară mai multe oportunități de suplimentare a bugetului. Dar, e vorba de sume nu prea mari. S-ar putea ca, în cursul sau în jurul zilei de sâmbătă, să apară unele tensiuni între tine și unii membri ai familiei. Duminică, prietenii îți pot propune activități destul de costisitoare. Indicat ar fi să nu le dai curs, dacă nu te simți financiar confortabil.

CAPRICORNUL. În prima jumătate a săptămânii, s-ar putea ca atmosfera la serviciu să fie destul de instabilă. Colegii de muncă sunt tensionați, atmosfera încălcată și nivelul tău de productivitate poate avea de suferit. Joi, s-ar putea să primești o aprobare mult așteptată, rezolvând o problemă birocratică. În viața de familie apare o oportunitate bună să schimbi ceva în atitudinea ta față de cei dragi.

VĂRSĂTORUL. În planul banilor și carierei nu se întrevăd schimbări esențiale în această săptămână. Cu toate acestea, nu ar fi de dorit să amesteci prietenia cu banii. Un amic ți-ar putea solicita un împrumut sau o sponsorizare pentru un proiect în care este implicat. Gândește-te dacă ar fi bine să i-l acorzi. Te poți expune unui risc de pagubă prea mare. Ar fi de dorit să-ți faci timp și pentru familie. Concentrează-te pe relația cu partenerul de viață.

PEȘTII. Se poate accelera evoluția unor proiecte în care ești implicat. De asemenea, dacă nu ai avut prea mult noroc în a găsi persoane dispuse să te sprijine moral sau financiar să implementezi o idee de afaceri, s-ar putea să ai acum mai mult succes. În cazul în care te afli încă în căutarea persoanei potrivite, s-ar putea ca în aceeași zi să ți se facă cunoștință de către un prieten cu cineva special.

ÎN ATENȚIA CITITORILOR!

Dacă doriți ca felicitările și publicitatea Dumneavoastră să apară la timp, Vă rugăm să le expediați pe adresa redacției până în ziua de marți a săptămânii de apariție a ziarului, indicând și datele de contact (numărul de telefon și E-mail) pentru a clarifica mai multe detalii despre sărbătorit.

Colectivul redacției

ВТОРЧЕРМЕТ

КУПУЄМО ДОРОГО БРУХТ

ЧОРНИХ ТА КОЛЬОРОВИХ МЕТАЛІВ

на постійну роботу запрошуємо:

оператора
перевантажувача
Liebherr

ЗАРПЛАТА
ВИСОКА
НАДАЄМО
ЖИТЛО

м. Чернівці,
вул. Лугова, 9

(050) 239-91-12, (097) 798-18-47

САМОВИВІЗ

(095) 106-41-93

ПРАННЯ КИЛИМІВ

СКЛАДАЄТЬСЯ З ДЕКІЛЬКОХ ЕТАПІВ:

На всіх етапах ведеться
строгий контроль якості!

050 257 55 00

с. Коровіїв, вул. Головна 34 А
магазин "Сашко"
(навпроти заправки ANP)

ВІВІЗ
ДОСТАВКА
ЧИСТКА

1-й МЕХАНІЧНА ЧИСТКА

На цьому етапі спеціальна машина
делікатно вибиває механічне сміття, пил і т.п.

2-й ВОЛОГЕ ПРАННЯ

В роботу включається наступна машина,
яка за допомогою спеціальних високоякісних
мийних засобів та води вимиває
весь бруд та видалляє плями.

3-й ВІДЖИМ

За допомогою потужної,
але делікатної центрифуги
з килима видаляється 95-98% вологості.

4-й СУШКА

Килими розкладаються в сушильний кімнату,
та знаходяться там до повного висихання.

5-й ПАКУВАННЯ

Далі килими запаковуються і ви отримуєте
акuratно і бережно запакований виріб.

ВСЕ ЦЕ ДОЗВОЛИТЬ
ВАМ ПОЧИСТИТИ КИЛИМ,
В БУДЬ-ЯКИЙ ПЕРІОД РОКУ,
НЕ ВИХОДЯЧИ З ДОМУ!

CONTINUA ABONAREA

FI PRIETENUL NOSTRU PE:

Google

01886

www.lyberti.com

2

0

1

9

LIBERTATEA

CUVANTULUI

liderul presei românești
din Ucraina

www.lyberti.com

lcuvantului@gmail.com

tel. 050 722 64 65

3 luni - 39,01 grn.

TEST DE INTELIGENȚĂ

Rezolvă cele 13 întrebări și testează-ți perspicacitatea! Se spune că oamenii deștepți reușesc să răspundă în mai puțin de 10 secunde. Tu accepți provocarea?

1. Mama Anei are trei copii. Doi dintre ei se numesc Maria și Alexandra. Care este numele celui de-al treilea copil?

2. Care a fost cel mai înalt vârf de munte de pe Pământ înainte ca Everestul să fie cucerit?

3. Doi bărbați încearcă să traverseze un râu cu ajutorul unei bărci care poate să transporte o singură persoană. Cu toate acestea, amândoi reușesc să treacă râul. Cum este posibil?

4. Cu cât ieși mai mult, cu atât mai mult rămâne. Despre ce este vorba?

5. Am foarte multă mâncare, dar niciodată nu o mănânc. Ce sunt?

6. Un om de afaceri a cumpărat câteva mere cu 5 dolari și apoi a vândut 3 dintre ele. După ceva timp a devenit milionar. Cum este posibil?

7. Un prizonier încearcă să evadeze dintr-o închisoare care se află pe o insulă, dar nu poate să înoate. Cu toate acestea, el reușește în cele din urmă, fără să se folosească de nimic. Cum?

8. Un om stă noaptea într-o cameră întunecată, care nu este luminată de lampă, felinar sau bec și nici de lumina lunii. El citește o carte. Cum este posibil?

9. În drumul meu spre oraș am întâlnit un bărbat și două femei. Fiecare femeie căra o

cușcă în care se afla o pisică. Fiecare pisică avea 4 pisicuțe. Câte picioare se plimbau spre oraș?

10. Cine a fost primul? Oul sau găina?

11. Maria stă în spatele Alinei, iar Alina stă în spatele Laurei. Cum este posibil?

12. Poți să scapi un ou pe un hol din beton fără să-l spargi?

13. Când aveam 4 ani, frațele meu avea jumătatea vârstei mele. Acum am 18 ani. Câți ani are fratele meu?

Lată răspunsurile corecte:

1. Anna este numele celui de-al treilea copil;
2. Everest;
3. Erau pe țărâni diferite;
4. Amprente;
5. O farfurie;

6. Era miliardar;

7. A evadat iarna, când apa era înghețată;

8. Citește o carte scrisă în braille;

9. Două. Doar eu mergeam spre oraș, ceilalți se întorceau (ne-am întâlnit în drum spre oraș);

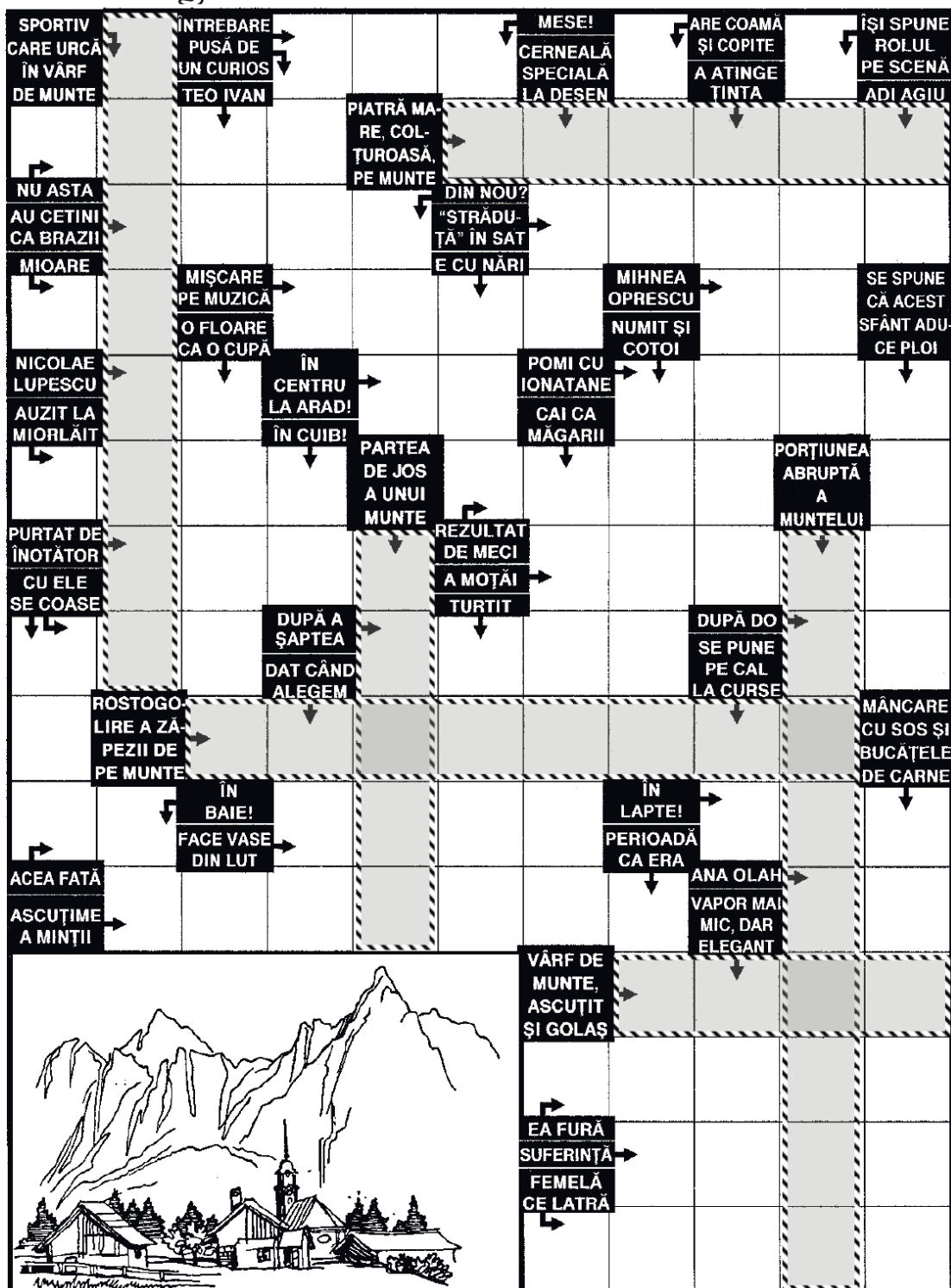
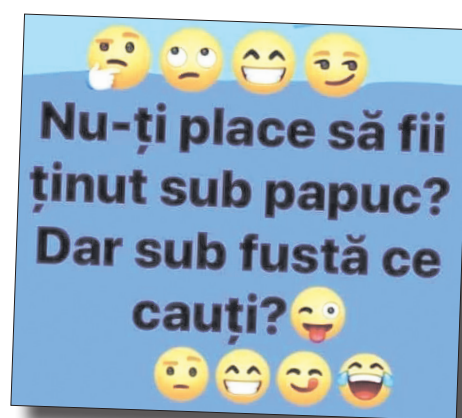
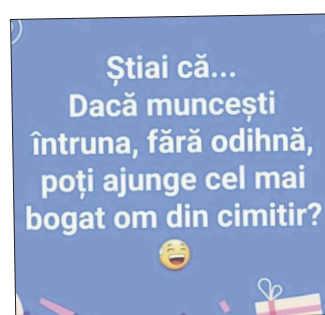
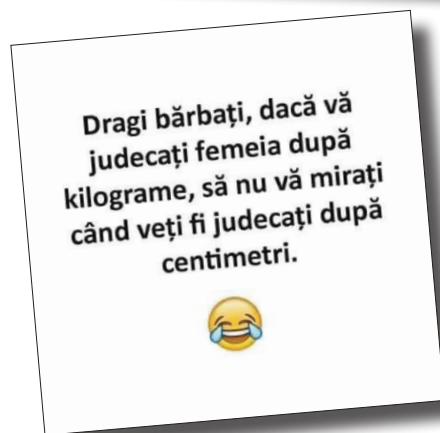
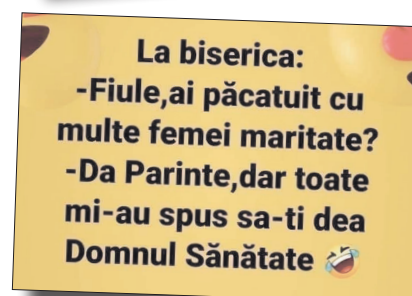
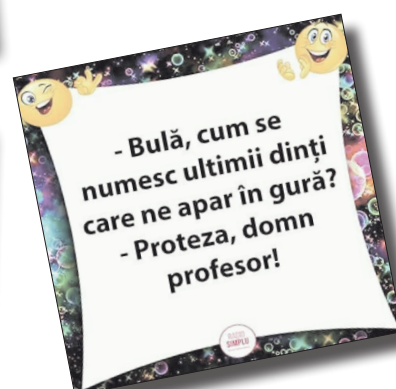
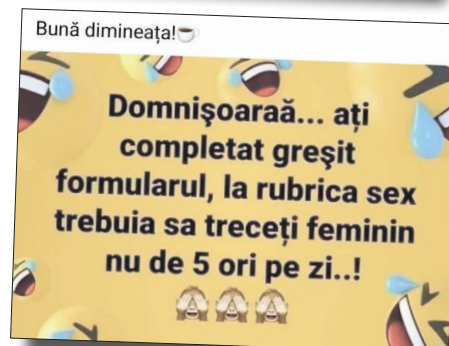
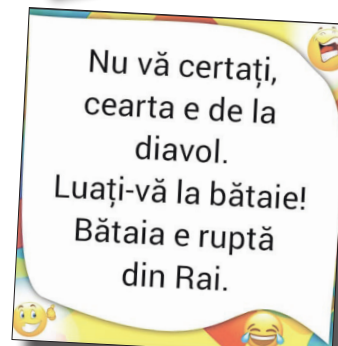
10. Oul. Dinozaurii făceau ouă cu mult timp înainte ca găinile să apară;

11. Stau spate în spate;

12. Da. E destul de dificil să spargi o podea din beton cu un ou;

13. El are 16 ani.

AȘA E LA MUNTE

LIBERTATEA cuvântului

Șef redactor
Mihai GROSU

Adresa redacției: or. Cernăuți
str. Mickiewicz, 5
tel. mobil: +380(50)722-64-65
lcuvantului@gmail.com

<http://www.lyberti.com>

Redactor
Romeo
CRACIUN

Contul de decontări

p/p 26006011348150
Cod EDRPOU 39301520
в ПАТ "Укрсоцбанк" (м.Київ)
МФО 300023

COFONDATOR AL ZIARULUI -
COLECTIVUL REDACȚIEI

Свідоцтво № ЧЦ 498-178 ПР від 16.07.2014

COLEGIUL DE REDACȚIE

Valeria ȘTEFUREAC:
secretar responsabil de redacție
Tatiana CARLAȘCIUC: redactor literar
Dumitru VERBIȚCHI
Vasile CARLAȘCIUC

Design și adaptare computerizată
Natalia RIZUN, Andrei BRUDĂC

Віддруковано у ГПП Ключук С.М.
м. Чернівці, вул. Заводська, 37 в

Autorii materialelor publicate poartă responsabilitatea totală pentru veridicitatea faptelor expuse. Redacția poate să publice materiale fără să împărtășească punctul de vedere al autorului.

Retipărirea materialului este posibilă doar cu consimțământul autorului. Preluarea materialelor publicate în paginile ziarului este posibilă doar în cazul când se face referire la săptămânalul „Libertatea Cuvântului”.

Ціна договірна

tir. total: 6000